



## ПОСТАНОВЛЕНИЕ

## КАРАР

24.02.2026 г.

с.Большие Полянки

№ 3

**2034 елга кадәр Татарстан Республикасы  
Алексеевск муниципаль районының  
Зур Полянка авыл жирлегендә су  
белән тәэмин итү һәм су агызу  
схемасын раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле узидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә

карап бирәм:

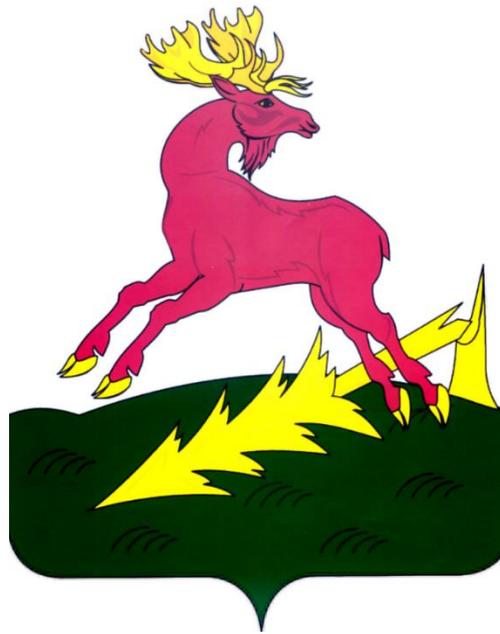
1. «2034 елга кадәр Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Зур Полянка авыл жирлеге» муниципаль бәрәмлеген су белән тәэмин итү һәм су агызу схемасын» расларга. (Кушымта №1).
2. Әлеге карарны Алексеевск муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында, шулай ук мәгълүмат стендларында урнаштырырга:
  - Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Зур Полянка авыл жирлеге Башкарма комитетының Зур Полянка авыл мәдәният йорты бинасы, адресы: Зур Полянка авылы, Центральная урамы, 18 йорт;
  - Зур Полянка авылы, Лесная урамы, 30 йорт адресы буенча мәгълүмат стенды.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**Татарстан Республикасы  
Алексеевск муниципаль районы  
Зур Полянка авыл жирлеге  
башкарма комитеты Житәкчесе**



**Р.Р. Гайнуллин**

Зур Полянка авыл жирлеге  
Башкарма комитетының  
24.02.2026 ел, №3  
карарына кушымта



2034 елга кадәр Татарстан Республикасы Алексеевск  
муниципаль районының «Зур Полянка авыл жирлеге»  
муниципаль берәмлегенең  
**СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ҺӘМ СУ АГЫЗУ  
СХЕМАСЫ**

Казан, 2026

## ЭЧТӘЛЕК

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ЭЧТӘЛЕК.....                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2  |
| БИЛГЕЛӘР ҺӘМ КЫСКАРТУЛАР.....                                                                                                                                                                                                                                                                   | 6  |
| КЕРЕШ.....                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 19 |
| ЗУР ПОЛЯНКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ                                                                                                                                                                                                                                            | 20 |
| БҮЛЕК 1. «ЗУР ПОЛЯНКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СХЕМАСЫ» .....                                                                                                                                                                                                                        | 21 |
| КИСӘК 1 «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ ТОРЫШЫ» .....                                                                                                                                                                                                     | 21 |
| 1.1. Су белән тәэмин итү системасын һәм структурасын тасвирлау һәм территорияне эксплуатацияләү зоналарына бүлү.....                                                                                                                                                                            | 21 |
| 1.2. Зур Полянка авыл жирлегенең үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы<br>колачламаган территориясә тасвирламасы. ....                                                                                                                                                                  | 22 |
| 1.3. Су белән тәэмин итүнең технологик зоналары, үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәэмин итү зоналары (кайнар су белән тәэмин итү системалары, салкын су белән тәэмин итү системалары) тасвирламасы һәм үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары исемлеген төзү.....       | 22 |
| 1.4. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын техник тикшерү (башкарылган булса) нәтижәләренең тасвирламасы. ....                                                                                                                                                                       | 23 |
| 1.4.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү чыганакларының һәм су алу корылмаларының торышын тасвирлау. ....                                                                                                                                                                                           | 23 |
| 1.4.2. Суны чистарту һәм әзерләүнең гамәлдәге корылмаларының тасвирламасы, су әзерләүнең кулланыла торган технологик схемасының су сыйфаты нормативларын тәэмин итү таләпләренә туры килүен бәяләүне дә кертеп.....                                                                             | 26 |
| 1.4.3. Гамәлдәге үзәкләштерелгән насос станцияләренең торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән су бирүнең энергия нәтижәлелеген бәяләү, ул билгеләнгән су күләмен бирүчән кирәкле электр энергиясенә чагыштырма чыгымы һәм барлыкка килгән басым (басым)дәрәжәсә нисбәте буларак бәяләнә..... | 26 |
| 1.4.4. Су белән тәэмин итү системаларының суүткәргеч челтәрләренең торышын һәм эшләвен тасвирлау, челтәрләренә тузу зурлыгын бәяләүне һәм бу челтәрләр                                                                                                                                          |    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| буенча транспортлау процессында суның сыйфатын тээмин итү мөмкинлеген билгеләүне дә кертеп.....                                                                                                                                                                                                                 | 27 |
| 1.4.5. Су белән тээмин иткәндә барлыкка килә торган гамәлдәге техник һәм технологик проблемаларны тасвирлау. ....                                                                                                                                                                                               | 27 |
| 1.4.6. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тээмин итүнең ябык системаларынан файдаланып, кайнар су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системасы тасвирламасы. ....                                                                                               | 28 |
| 1.5. Мәңге туңган грунтлар таралган территориягә карата суның туңуын булдырмау буенча гамәлдәге техник һәм технологик карарларның тасвирламасы.....                                                                                                                                                             | 28 |
| 1.6. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы объектларына милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган затлар исемлеге, әлеге затларның шундый объектлары (мондый объектлар урнашкан зоналар чикләре) күрсәтелеп. ....                                                                            | 28 |
| <b>КИСӘК 2. «СУ БЕЛӘН ТЭЭМИН ИТҮНЕҢ ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СИСТЕМАЛАРЫН ҮСТЕРҮ ЮНӨЛЭШЛӘРЕ»</b> .....                                                                                                                                                                                                                   | 29 |
| 2.1. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре. ....                                                                                                                                                                        | 29 |
| 2.2. Торак пункт үсешенең төрле сценарийларына бәйле рәвештә үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерүнең төрле сценарийлары. ....                                                                                                                                                                | 30 |
| <b>КИСӘК 3 «СУ БЕЛӘН ТЭЭМИН ИТҮ ҺӘМ КАЙНАР, ЭЧӘРГӘ ЯРАКЛЫ, ТЕХНИК СУ КУЛЛАНУ БАЛАНСЫ»</b> . ....                                                                                                                                                                                                                | 31 |
| 3.1. Су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, кайнар, эчә торган, техник суны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешләрен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп. ....                                                                                                                   | 31 |
| 3.2. Су белән тээмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм максималь су куллану тәүлегенә). ....                                                                                                                                            | 32 |
| 3.3. Кайнар, эчә торган, техник суны халыкның хужалык-эчә торган ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм жирлекләрнең һәм шәһәр округларының башка ихтыяжларына бүлеп (янгын сүндерү, су сибү һ. б.) абонентлар төркемнәре буенча сатуның структур балансы.....                               | 33 |
| 3.4. Статистик һәм исәп-хисап белешмәләреннән һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләрдән файдалануның гамәлдәге нормативлары турында белешмәләрдән, шул исәптән Зур Полянка авыл жирлегендә билгеләнгән эчәр су куллану нормаларынан чыгып, халыкның кайнар, эчәр, техник суны фактта куллануы турында белешмәләр. .... | 34 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 3.5. Кайнар, эчэ торган, техник суны коммерцияле исәпкә алуның гамәлдәге системасын һәм исәпләү приборларын урнаштыру планнарын тасвирлау.....                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 36 |
| 3.6. Су белән тәмин итү системасының (территориаль бүленеш зоналарындагы эчәр су чыганаclarы, насос станцияләре гамәлдә булган зоналардагы эчәр су белән тәмин итү системалары һәм тулаем торак пункт буенча) житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ.....                                                                                                                                                         | 36 |
| 3.7. Торак пунктны үстерүнең төрле сценарийларын исәпкә алып, 2034 елга кадәр кайнар, эчәр, техник суны куллануның фаразланган баланслары (планлаштыру горизонтына туры китереп күрсәтелә), алар норматив документлар нигезендә кайнар, эчәр, техник суны куллану нигезендә, шулай ук халыкның суны куллануның агымдагы күләменнән, аның үсеш перспективаларын, составын һәм төзелеш структураларын исәпкә алып.....               | 37 |
| 3.8. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәмин итүнең ябык системаларыннан файдаланып, кайнар су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасы тасвирламасы.....                                                                                                                                                                                                                      | 39 |
| 3.9. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны фактта һәм көтелгәндә куллану турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек) .....                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 39 |
| 3.10. Кайнар, эчэ торган, техник су куллануның территориаль структурасы тасвирламасы, аны су белән тәмин итүне гамәлгә ашыручы оешмаларның хисаплары буенча билгеләргә кирәк, технологик зоналарга бүлеп .....                                                                                                                                                                                                                     | 41 |
| 3.11. Су белән тәмин итүгә су чыгымнарын абонентлар типлары буенча, шул исәптән торак биналарны, ижтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларны, сәнәгать объектларын су белән тәмин итүгә, кайнар, эчэ торган, техник суның факттагы чыгымнарыннан чыгып, абонентларның кайнар, эчэ торган, техник суны перспективалы куллану турындагы белешмәләргә исәпкә алып бүлү фаразы. ....                                                  | 41 |
| 3.12. Кайнар, эчэ торган, техник суны транспортировкалаганда фактта һәм планлаштырыла торган югалтулар турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечләре) .....                                                                                                                                                                                                                                                            | 43 |
| 3.13. Су белән тәмин итүнең һәм суларны агызуның перспективалы баланслары (су белән тәмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәр, техник суны бирү һәм сатуның гомуми балансы, абонентлар төркемнәре буенча кайнар, эчәр, техник суны сатуның структур балансы). ....                                                                                                                                                      | 45 |
| 3.14. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны перспективалы куллану турындагы мәгълүматлардан һәм аны транспортировкалаганда кайнар, эчәргә яраклы, техник суны югалтулар күләменнән, кайнар, эчәргә яраклы, техник суны бирүнең һәм куллануның таләп ителә торган күләмнәрен, елларга бүлеп, технологик зоналар буенча куәтләр кытлыгын (резервын) күрсәтеп, су алу һәм чистарту корылмаларының таләп ителә торган куәтен исәпләү..... | 47 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 3.15. Гарантиялүче оешма статусы бирелгән оешма исеми.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 49        |
| <b>КИСӘК 4. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТ ЛАРЫН ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР.....</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>50</b> |
| 4.1. Елларга бүлеп су белән тәэмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеге.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 50        |
| 4.2. Су белән тәэмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның техник нигезләмәләре, шул исәптән чараларны урнаштыру (салу) урыннарын һәм техник характеристикаларын нигезләү, потенциал су белән тәэмин итү чыганаclarының гидрогеологик характеристикалары, су белән тәэмин итү чыганаclarының санитария характеристикалары, шулай ук Схемада каралган чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә күрсәтелгән характеристикаларның мөмкин булган үзгәрүе..... | 53        |
| 4.3. Су белән тәэмин итү системасының яңа төзелә торган, реконструкцияләнә торган һәм эксплуатациядән чыгарырга тәкъдим ителә торган объектлары турында белешмәләр.....                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 53        |
| 4.4. Биналарның, корылмаларның, төзелмәләренә суны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы һәм аларны кулланылган су өчен исәп-хисап ясаганда куллану турында белешмәләр.....                                                                                                                                                                                                                                                                               | 54        |
| 4.5. Торак пункт территориясендә торба үткәргечләр (трассалар) узумаршрутлары вариантларының тасвирламасы һәм аларны нигезләү.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 54        |
| 4.6. Насос станциясе, резервуар, су жыю башнясын урнаштыру турында тәкъдимнәр. ....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 54        |
| 4.7. Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләре.....                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 54        |
| 4.8. Кайнар су белән тәэмин итүнең, салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын гамәлдә һәм планлаштырылган урнаштыру карталары (схема).....                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 55        |
| <b>КИСӘК 5. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ТӨЗҮ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУ ҺӘМ МОДЕРНИЗАЦИЯЛӘУ ЧАРАЛАРЫНЫҢ ЭКОЛОГИК АСПЕКТЛАРЫ.....</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>56</b> |
| 5.1. Юынтык суларын агызганда (утильләштергәндә) үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә тәкъдим ителә торган су бассейнына зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.....                                                                                                                                                                                                                      | 56        |
| 5.2. Су әзерләүдә кулланыла торган химик реагентларны (хлор һ. б.) тәэмин итү һәм саклау чараларын гамәлгә ашырганда әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.....                                                                                                                                                                                                                                                           | 56        |
| <b>КИСӘК 6. ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫ ОБЪЕКТЛАРЫН ТӨЗҮГӘ, РЕКОНСТРУКЦИЯЛӘУГӘ ҺӘМ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| МОДЕРНИЗАЦИЯЛӨҮГӨ КАПИТАЛ САЛУЛАР КҮЛӨМНӨРӨН БӨЯЛӨҮ.....                                                                                                                                                                                                                                          | 58 |
| 6.1. Су белән тәмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараның бәясен бәялөү.....                                                                                                                                                                                                              | 58 |
| 6.2. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә һәм реконструкциялөүгә кирәкле капитал салулар күләмен бәялөү. ....                                                                                                                                                        | 60 |
| КИСӘК 7. «СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ӨЛКӘСЕНДӘ БӨЯЛӨР (ТАРИФЛАР)» .....                                                                                                                                                                                                                                  | 63 |
| 7.1. Соңгы 3 елны исәпкә алып, һәр жайга салына торган эшчәнлек төре буенча һәм һәр су белән тәмин итү оешмасы буенча бәяләрне (тарифларны) дәүләт жайга салуы өлкәсендә Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнары тарафыннан билгеләнә торган расланган тарифлар динамикасы. .... | 63 |
| 7.2. Су белән тәмин итү схемасын эшлөү вакытына билгеләнгән бәяләр (тарифлар) структурасы.....                                                                                                                                                                                                    | 64 |
| 7.3. Су белән тәмин итү системасына тоташтырган өчен түләү, су белән тәмин итү эшчән леген гамәлгә ашырудан акчалар керү.....                                                                                                                                                                     | 64 |
| КИСӘК 8. «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫН ҮСТЕРҮ КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕНЕҢ ПЛАНЛЫ КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕ». ....                                                                                                                                                                                    | 65 |
| 8.1. Тиешенчә кайнар һәм эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре.....                                                                                                                                                                                                                               | 66 |
| 8.2. Су белән тәмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре .....                                                                                                                                                                                                                      | 68 |
| 8.3. Транспортировкада ресурслардан файдалануның нәтижәлелеге күрсәткечләре, шул исәптән су югалтуларын (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) киметү.....                                                                                                                                   | 70 |
| 8.4. Торак - коммуналь хужалык өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшлөү һәм норматив – хокукый жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.....                                                                                    | 72 |
| КИСӘК 9. «ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ АЧЫКЛАНГАН ХУҖАСЫЗ ОБЪЕКТЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ (АЛАР АЧЫКЛАНГАН ОЧРАКТА) ҺӘМ АЛАРНЫ ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӨҮГӘ ВӘКАЛӘТЛЕ ОЕШМАЛАР ИСЕМЛЕГЕ». ....                                                                                                     | 72 |
| 9.1. Үзәкләштерелгән системаларның ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге су белән тәмин итү һәм аларны эксплуатациялөүгә вәкаләтле оешмалар исемлеге. ....                                                                                                                                       | 72 |
| БҮЛЕК 2. СУ АГЫЗУ СХЕМАСЫ. ....                                                                                                                                                                                                                                                                   | 73 |
| КИСӘК 1. СУ АГЫЗУ ӨЛКӘСЕНДӘ ГАМӘЛДӘГЕ ХӘЛ. ....                                                                                                                                                                                                                                                   | 73 |
| 1.1. Торак пункт территориясендәге агып төшүче суларны жыю, чистарту һәм эксплуатация зоналарына жибөрү системасы структурасы тасвирламасы. ....                                                                                                                                                  | 73 |

### БИЛГЕЛӨҮЛӨР ҺӘМ КЫСКАРТУЛАР

| №<br>т/б | Термин                       | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                       | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                            | 3                                                                                                                                                                                                               | 4                                                                               | 5                                    |
| 1        | Абонент                      | Кайнар су белән тәэмин итү, салкын су белән тәэмин итү шартнамәсен һәм (яисә) су түгү шартнамәсен, салкын су белән тәэмин итү һәм су түгүнең бердәм шартнамәсен төзегән яисә төзөргә тиешле физик йә юридик зат | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |
| 2        | Суүткәргеч чөлтәрендә авария | Чөлтәрдәге торба үткәргечләрнең, корылмаларның һәм жайланмаларның зарарлануы яисә алардан файдалануның бозылуы абонентларга су бирүне тулысынча яисә өлөшчә туктатуга, территорияне                             | МДК 3-02.2001                                                                   | -                                    |

| №<br>т/б | Термин                              | Билгеләмә                                                                                                                                           | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|-------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                                   | 3                                                                                                                                                   | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                                     | су басуга китерә                                                                                                                                    |                                                                                 |                                      |
| 3        | Канализация<br>челтәрендә<br>авария | Внезапные разрушения<br>труб и сооружений или<br>их закупорка с<br>прекращением отведения<br>сточных вод и изливом<br>их на территорию              | МДК 3-02.2001                                                                   | -                                    |
| 4        | Суны аэрацияләү                     | Суны кислородка баету                                                                                                                               | ГОСТ<br>17.1.1.01-77                                                            | -                                    |
| 5        | Су объекты                          | Табигый суларның коры<br>жир өслегендә йә тау<br>токымнарында<br>таралуның характерлы<br>формаларына һәм режим<br>билгеләренә ия булган<br>туплануы | ГОСТ 19179-73                                                                   | -                                    |
| 6        | Су юлы                              | Бирелгән юнәлештә су<br>кертү һәм чыгару өчен<br>гидротехник корылма                                                                                | ГОСТ 19185-73                                                                   | -                                    |
| 7        | Су алу                              | Сулыктан, су агымы<br>яисә жир асты су<br>чыганагынан су алу                                                                                        | ГОСТ 19185-73                                                                   | -                                    |
| 8        | Су алу<br>скважинасы                | Жир асты суларын алу<br>өчен, кагыйдә буларак,<br>эйләнмә торбалар һәм<br>фильтр белән<br>жиһазландырылган<br>скважина                              | ГОСТ 25151-82                                                                   | -                                    |
| 9        | Су алу<br>корылмасы                 | Сулыктан, су<br>агымынан яисә жир<br>асты су чыганагынан су<br>үткәргечкә су алу өчен<br>гидротехник корылма                                        | ГОСТ 19185-73                                                                   | -                                    |

| №<br>т/б | Термин                        | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                   | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                             | 3                                                                                                                                                                                                                                           | 4                                                                               | 5                                    |
| 10       | Су этем<br>башнясы            | Ясалма терәк конструкци<br>ядәге су өчен басымлы<br>резервуар                                                                                                                                                                               | ГОСТ 25151-82                                                                   | -                                    |
| 11       | Су агызу                      | Агып төшүче суларны<br>үзәкләштерелгән су<br>агызу системасыннан<br>файдаланып кабул итү,<br>транспортировкалау                                                                                                                             | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |
| 12       | Су хәстәрләү                  | Суның сыйфатын су<br>кулланучылар<br>таләпләренә туры китерү<br>өчен эшкәртүнең<br>технологик процесслары                                                                                                                                   | ГОСТ 25151-82                                                                   | -                                    |
| 13       | Су куллану                    | Су объектларыннан<br>халык хужалыгының<br>теләсә нинди ихтыяж<br>ларын канәгатьләндерү<br>өчен файдалану                                                                                                                                    | ГОСТ<br>17.1.1.01-77                                                            | -                                    |
| 14       | Су үткәргеч                   | Кулланучыларны бил<br>геле бер сыйфатлы су<br>белән тәэмин итү өчен су<br>алуны, суүткәргеч насос<br>станцияләрен, су<br>чистарту яисә су эзер ләү<br>станциясен,суүткәргеч<br>челтәрен һәм<br>резервуарларны үз эче нә<br>алган корылмалар | ГОСТ 25151-82                                                                   | -                                    |
| 15       | Суүткәргеч<br>насос станциясе | Насос белән жиһазлан<br>дырылган су үткәргеч<br>корылмасы- су үткәр<br>гечләргә һәм су<br>үткәргеч челтәренә су                                                                                                                             | ГОСТ 25151-82                                                                   | СНС                                  |

| №<br>т/б | Термин                   | Билгелэмэ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендө<br>терминга<br>билгелэмө<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                        | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                          | күтәрү һәм бирү өчен<br>көч жайланмасы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                 |                                      |
| 16       | Су үткәрү челтәре        | Куллану урыннарына су<br>бирү өчен корылмалары<br>булган торба үткәргечләр<br>системасы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | ГОСТ 25151-82                                                                   | -                                    |
| 17       | Суүткәргеч коесы         | Суүткәргеч челтәрендә<br>арматура урнаштыру һәм<br>челтәрдән файдалану<br>өчен каралган корылма                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ГОСТ 25151-82                                                                   | -                                    |
| 18       | Су белән<br>тээмин итү   | Су эзерләү, эчәргә яр<br>аклы яки техник суны<br>абонентларга файда<br>ланып ташу һәм бирү<br><br>үзәкләштерелгән яисә<br>үзәкләштерелмәгән<br>салкын су белән тээмин<br>итү системалары (салкын<br>су белән тээмин итү)<br>яисә эзерләү,<br>транспортировкалау һәм<br>абонентларга кайнар су<br>белән тээмин итүнең<br>үзәкләштерел гән яисә<br>үзәкләштерел мэгән<br>системаларын (кайнар су<br>белән тээмин<br>итү)кулланып кайнар су<br>бирү | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |
| 19       | Гарантия бирүче<br>оешма | Салкын су белән тээмин<br>итүне һәм (яисә) су<br>жибәрүне гамәлгә<br>ашыручы оешма,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |

| №<br>т/б | Термин                | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                     | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                       | <p>жирле үзидарә органы карары белән билгеләнгән (очраклардан тыш), әлеге Федераль законда каралган салкын су белән тәмин итү шартнамәсен, су түгү шартнамәсен, салкын су белән тәмин итү һәм су түгү буенча бердәм шартнамәне объектлары тоташтырылган теләсә кайсы зат белән төзүгә тиеш) салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системасына (технологик яктан тоташтырылган</p> |                                                                                 |                                      |
| 20       | Кайнар су             | <p>Эчәргә яраклы яки техник суны жылылык энергиясен кулланып жылыту юлы белән, ә кирәк булганда шулай ук чистарту, химик эзерлек һәм су белән башкарыла торган башка технологик операцияләр юлы белән эзерләнгән су</p>                                                                                                                                                                                        | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |
| 21       | Пычрак су агызу       | <p>Торба үткәргеч су объектына чистартылган суны агызучы</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ГОСТ 25150-82                                                                   | -                                    |
| 22       | Саклау санитар зонасы | <p>Үзәкләштерелгән хужалык - эчә торган су</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ГОСТ<br>17.1.1.01-77                                                            | ЗСО                                  |

| №<br>т/б | Термин                          | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                        | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                               | 3                                                                                                                                                                                                                                | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                                 | белән тәмин итү<br>чыганаclarының су<br>сыйфаты начараюны<br>булдырмау һәм<br>суүткәргеч<br>корылмаларны саклау<br>өчен махсус санитар-<br>эпидемиологик режим<br>билгеләнә торган<br>территория һәм<br>акватория                |                                                                                 |                                      |
| 23       | Су белән тәмин<br>итү чыганагы  | Табигый яки антропоген<br>өске сулык (елга, дингез,<br>күл, океан, сусаклагыч һ.<br>б.) яки жир асты сулары,<br>алуны тәмин итүчеләр<br>кирәк микъдарны<br>кулланучыга<br>агым суны озак вакыт<br>кулланырга мөмкинлек<br>бирүче | СП<br>31.13330.2012                                                             | -                                    |
| 24       | Чыгучы су                       | Су объектыннан<br>килә торган су                                                                                                                                                                                                 | ГОСТ 25151-82                                                                   | -                                    |
| 25       | Канализацион<br>насос станциясе | Канализация челтәре<br>буенча агынты сулар ны<br>күтәрү һәм бирү өчен<br>насос-көч жайлан масы<br>белән жиһаз<br>ландырылган<br>канализация корылмасы                                                                            | -                                                                               | КНС                                  |

| №<br>т/б | Термин                                | Билгеләмә                                                                                                                                                    | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                                     | 3                                                                                                                                                            | 4                                                                               | 5                                    |
| 26       | Канализация<br>челтәре                | Агынты суларны жыю<br>һәм жиберү өчен торба<br>үткәргечләр, каналлар<br>яисә лотоклар һәм<br>алардагы корылмалар                                             | ГОСТ 25150-82                                                                   | -                                    |
| 27       | Канализацион<br>чистарту<br>корылмасы | Агып төшүче сулардагы<br>билгеле бер матдәләрне<br>таркату, чыгару максат<br>ында эшкәртү өчен бил<br>геләнгән бина, корылма<br>һәм жайланмалар<br>комплексы | -                                                                               | КЧС                                  |
| 28       | Канализацион<br>агызу                 | Биналардан һәм корыл<br>Малардан канали зациягә<br>агучы суны жиберә<br>торган үткәргеч                                                                      | ГОСТ 25150-82                                                                   | -                                    |
| 29       | Канализацион кое                      | Арматура урнаштыру<br>һәм челтәрне эксплу<br>атацияләү өчен билге<br>ләнгән канализация<br>челтәрендәге корылма                                              | -                                                                               | -                                    |
| 30       | Канализация                           | Көндәлек, сәнагәт һәм<br>яңгыр суларын агызу                                                                                                                 | ГОСТ 19185-73                                                                   | -                                    |
| 31       | Суларны<br>зарарсызлан<br>дыру        | Агып төшүче суларны<br>алардан патоген һәм<br>санитария-күрсәткеч<br>микроорганизмнарны<br>бетерү максатында<br>эшкәртү                                      | ГОСТ<br>17.1.1.01-77                                                            | -                                    |

| №<br>т/б | Термин                                                                                                                                                                                                                                       | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту  |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|
| 1        | 2                                                                                                                                                                                                                                            | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 4                                                                               | 5                                     |
| 32       | Кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә)су түгү составына керүче, кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү өчен турыдан-туры файдаланыла торган инженерлык корылмасы объекты | Кайнар су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системасы (шул исәптән үзәк жылылык пунктлары), салкын су белән тээмин итү һәм (яисә)су түгү составына керүче, кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү өчен турыдан-туры файдаланыла торган инженерлык корылмасы | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | Объект ҮС<br>КСТС, ССТС и<br>(яки) СТ |
| 33       | Суларны чистарту                                                                                                                                                                                                                             | Агынты суларны матдәләрне таркату өчен эшкәртү                                                                                                                                                                                                                                                   | ГОСТ<br>17.1.1.01-77                                                            | -                                     |
| 34       | Эчә торган су                                                                                                                                                                                                                                | Эчү, ризык эзерләү һәм халыкның башка хужалык-көнкүреш ихтыяжлары өчен, шулай ук азык-төлек продукциясе житештерү өчен билгеләнгән                                                                                                                                                               | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                     |

| №<br>т/б | Термин                    | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                         | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                           | шешэлэргә салынган эчә<br>торган судан тыш                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                 |                                      |
| 35       | Су резервуары             | Су саклау өчен ябык<br>корылма                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | ГОСТ 25151-82                                                                   | РдВ                                  |
| 36       | Санитар-<br>саклау зонасы | Кешенә яшәү<br>тирәлегенә, һәм<br>сәламәтлегенә йогынты<br>ясау чыганаclarы булган<br>объектлар һәм<br>производстволар<br>тирәсендәге махсус<br>территория, махсус<br>файдалану режимы<br>белән, аның күләме<br>атмосфера һавасына<br>пычрану йогынтысын<br>(химик, биологик, физик)<br>гигиена<br>нормативларында<br>билгеләнгән<br>күрсәткечлэргә кадәр<br>киметүне тәэмин итә, ә I<br>һәм II куркынычлылык<br>классы предприятиеләре<br>өчен - гигиена<br>нормативларында<br>билгеләнгән<br>күрсәткечлэргә<br>кадәр, шулай ук һәм<br>халык сәламәтлеге өчен<br>яраклы куркыныч | СанПиН<br>2.2.1/2.1.1.1200-<br>03                                               | ССЗ                                  |

| №<br>т/б | Термин                                      | Билгелэмэ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендө<br>терминга<br>билгелэмө<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|---------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                                           | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                                             | дәрәжәсенә кадәр                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                 |                                      |
| 37       | Су әзерләү<br>станциясе                     | Су әзерләү өчен биналар,<br>корылмалар һәм<br>жайланмалар комплексы                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ГОСТ 25151-82                                                                   | ССП                                  |
| 38       | Агынты сулар                                | Кешенең көнкүреш һәм<br>житештерү эшчәнлегендә<br>файдаланганнан соң була<br>торган сулар                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ГОСТ<br>17.1.1.01-77                                                            | -                                    |
| 39       | Су белән тәэмин<br>итү һәм агызу<br>схемасы | Кайнар су белән тәэмин<br>итүнең, салкын су белән<br>тәэмин итүнең һәм (яисә)<br>су түгүнең үзәклә<br>штерелгән системалар<br>ының техник-икътиса<br>дый торышын һәм алар<br>ның үсеш юнәлешләрен<br>график (схема, сызым,<br>топография - геодезия<br>нигезе нигезендә жир<br>асты коммуникацияләре<br>планы, космоска һәм<br>аэрофотога төшерү ма<br>териалы) һәм текстлы<br>тасвирлау жыелмасы<br>(схема, сызым, план,<br>космоска һәм аэро<br>фотога төшерү<br>материалы) | РФ ХК<br>05.09.2013<br>№ 782                                                    | Схема СТиСТ                          |
| 40       | Техник су                                   | Су белән тәэмин итүнең<br>үзәкләштерелгән яки<br>үзәкләштерелмәгән<br>системасыннан<br>файдаланып бирелә<br>торган, эчү, ризык                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |

| №<br>т/б | Термин                                   | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                                        | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                                          | <p>эзерләү һәм халыкның башка хужалык-көнкүреш ихтыяжлары өчен яисә азык-төлек продукциясе житештерү өчен билгеләнмәгән су</p>                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                 |                                      |
| 41       | Су агызуның технологик зонасы            | <p>Агып төшүче суларны су объектына агызу (агып төшүче суларны су объектына чыгару) өчен билгеләнгән бер инженерлык корылмасы яисә агып төшүче суларны су объектына агызу (агып төшүче суларны су объектына чыгару) өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән берничә инженерлык корылмасы аша су объектына агызу (канализация) үзәкләштерелгән системасының бер өлеше</p> | <p>РФ ФЗ<br/>07.12.2011<br/>№ 416-ФЗ</p>                                        | СТ ТЗ                                |
| 42       | Су белән тәэмин итүнең технологик зонасы | <p>Кайнар су белән яисә салкын су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешманың суүткәргеч челтәренең бер өлеше, аның чикләрендә суның исәпләнгән чыгымы нигезендә кулланучыларга су биргәндә су басымының (басымының) норматив</p>                                                                                                                                            | <p>РФ ФЗ<br/>07.12.2011<br/>№ 416-ФЗ</p>                                        | СТИ ТЗ                               |

| №<br>т/б | Термин                                                                        | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                                                                             | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                                                                               | күрсәткечләре тәэмин<br>ителә                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                 |                                      |
| 43       | Үзәкләштерелгән<br>су агызу<br>системасы<br>(канализация)                     | Су агызу өчен<br>билгеләнгән үзара<br>технологик бәйләнгән<br>инженерлык<br>корылмалары комплексы                                                                                                                                                                                                                         | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | СТИ УС                               |
| 44       | Жирлекнең яисә<br>шәһәр округының<br>үзәкләштерелгән<br>су агызу<br>системасы | Жирлек яисә шәһәр<br>округы<br>территориясеннән су<br>агызу өчен билгеләнгән<br>үзара технологик<br>бәйләнгән инженерлык<br>корылмалары комплексы                                                                                                                                                                         | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |
| 45       | Кайнар су белән<br>тәэмин итүнең<br>үзәкләштерелгән<br>системасы              | Жылылык челтәреннән<br>кайнар су алу юлы белән<br>кайнар су белән тәэмин<br>итү өчен (алга таба -<br>жылылык белән тәэмин<br>итүнең (кайнар су белән<br>тәэмин итүнең) ачык<br>системасы яисә кайнар су<br>белән тәэмин итү<br>челтәрләреннән йә үзәк<br>жылылык пунктынан<br>файдаланып жылылык<br>челтәреннән кайнар су | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | КСБТИ УС                             |

| №<br>т/б | Термин                                                               | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2                                                                    | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 4                                                                               | 5                                    |
|          |                                                                      | алмыйча суны жылыту юлы белән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы (алга таба - ябык система кайнар су белән тәмин итүнең)                                                                                                                                           |                                                                                 |                                      |
| 46       | Салкын су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системасы               | Су эзерләү, ташу һәм абонентларга эчә торган һәм (яисә) техник су бирү өчен билгеләнгән үзара технологик бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы                                                                                                                                         | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | ССБТИ УС                             |
| 47       | Эксплуатацион зона                                                   | Кайнар су белән тәмин итүне яисә салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешманың үзәкләштерелгән су белән тәмин итү һәм (яисә) су түгү системаларын эксплуатацияләү оешмасының бурычлары (жаваплылыгы) билгесе буенча билгеләнгән эксплуатация жаваплылыгы зонасы | РФ ФЗ<br>07.12.2011<br>№ 416-ФЗ                                                 | -                                    |
| 48       | Су белән тәмин итү һәм (яисә) су түгү системаларының электрон моделе | Кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән                                                                                                                                                                                            | РФ ХК<br>05.09.2013<br>№ 782                                                    | -                                    |

| №<br>т/б | Термин | Билгеләмә                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Норматив<br>хокукий акт,<br>аның нигезендә<br>терминга<br>билгеләмә<br>бирелгән | Текст буенча<br>терминны<br>кыскарту |
|----------|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| 1        | 2      | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 4                                                                               | 5                                    |
|          |        | <p>системаларының, техник<br/>- икътисадый торышы<br/>турындагы мәгълүматны<br/>саклау, мониторинглау<br/>һәм<br/>актуальләштерү, күрсә<br/>телгән үзәкләштерелгән<br/>системаларда оператив-<br/>диспетчерлык идарәсе<br/>механизмын гамәлгә<br/>ашыру, гидравлик исәп-<br/>хисаплар үткөрүне<br/>тәэмин итү</p> |                                                                                 |                                      |

## **КЕРЕШ**

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Лебяжье авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген 2034 елга кадәр су белән тәэмин итү һәм су түгү схемасы «Су белән тәэмин итү һәм су түгү турында» 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ Россия Федерациясе Федераль законы һәм «Су белән тәэмин итү һәм су түгү схемалары турында» 05.09.2013 ел, № 782 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары таләпләре нигезендә эшлэнгән (алга таба – РФ ФЗ 07.12.2011 № 416; РФ ХК 05.09.2013 № 782).

Зур Полянка авыл жирлегенә су белән тәэмин итү һәм су түгү схемасының хисап техник документациясе составы һәм эчтәлеге РФ ХК тарафыннан 05.09.2013 № 782 расланган су белән тәэмин итү һәм су түгү схемаларының эчтәлегенә карата таләпләргә һәм техник биремгә туры килә.

Зур Полянка авыл жирлеген су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын эшлэгәндә башлангыч мәгълүматлар сыйфатында Россия Федерациясе ХК 05.09.2013 № 782 карары раслаган су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемаларын эшләү һәм раслау Кагыйдәләренә 7 пункттында күрсәтелгән документлар һәм материалларның 2025 елга актуаль редакцияләре (версияләре) файдаланылды. Күрсәтелгәннәрдән тыш, Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитеты һәм Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар биргән өстәмә материаллар (башлангыч мәгълүматлар) файдаланылды.

### **Зур Полянка авыл жирлегенә кыскача характеристика**

Мәйданы 2074,4 км<sup>2</sup> булган Алексеевск районы Татарстан Республикасының үзәк өлешендә, федераль әһәмияткә ия Казан-Ырынбур автомобиль магистралендә урнашкан. Административ үзәге-шәһәр тибындагы Алексеевск бистәсе-Куйбышев сусаклагычы ярында, Казаннан көньяк-көнчыгышка таба 108 км ераклыкта урнашкан. Республиканың Чистай, Аксубай, Нурлат, Әлки, Спас районнары белән, Куйбышев сусаклагычы акваториясе буенча Лаеш һәм Балык Бистәсе районнары белән чиктәш.

Район икътисадында авыл хужалыгы мөһим урын алып тора. Авыл хужалыгы жирләренең гомуми мәйданы 126,6 мең га тәшкил итә. Авыл хужалыгының төп тармаклары булып сөт һәм ит терлекчелеге, бөртекле һәм азык культуралары житештерү тора. Районда сабан бодае, көзгә арыш, арпа, борчак, солы үстөрелә. Алексеевск районының сөрүлекләр структурасында чөчүлек мәйданнарының 40% тан артыгы бөртекле культуралар, 36% ы — азык культуралары, 9% ы — техник культуралар өчен бүлеп бирелә. Гаилә фермалары актив үсә, 2015 елга кадәр районда 21 ферма төзелгән, алар бер елда 788 тонна сөт һәм 54 тонна ит житештергәннәр. Район сәнәгате күбесенчә жиңел производволардан һәм төзелеш материаллары житештерүчеләрдән тора. Эре район компанияләреннән «Алексеевск сөт-консерв комбинаты», Алексеевск нәфис туку фабрикасы, «Алексеевскдорстрой» һәм «Алексеевск керамикасы» н аерып карарга мөмкин.

Алексеевск районында 57 мәгариф учреждениесе эшли. Мәдәни өлкәдә китапханәләр, туган якны өйрәнүче Виталий Абрамов исемендәге Туган як музей, Салих Баттал исемендәге Зур Тигәнәле музей бар. Районның төп истәлекле урыннарының берсе-Биләр тарихи-археологик музей — тыюлыгы. Ул 1992 елда X-XIII гасырларда Идел—Кама Болгарының башкаласы Биләр шәһәрлегенә сакланып калган корылмалары нигезендә төзелгән. Биләр үзе 800 га мәйданлы һәйкәлләр комплексыннан гыйбарәт, аңа ныгытылган өлешләр, киң шәһәр яны, некропольләр, шәһәр яны утарлары һәм башкалар керә. Районда 25 меңгә якын кеше яши. Шәһәр шартларында район халкының 46,5 % ы яши.

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының Зур Полянка авыл жирлеге – Алексеевск муниципаль районының үзәк өлешендә, Татарстан Республикасының үзәк өлешендә урнашкан муниципаль берәмлек.

Жирлек территориясенә гомуми мәйданы 8944 га тәшкил итә. Халыкның гомуми саны - 807 кеше.

Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә түбәндәге торак пунктлар урнаша:

- Зур Полянка (жирлекнең административ үзәге);
- Александровка авылы.
- Красный Баран авылы.

## 2 бүлек. «Зур Полянка авыл жирлеген су белән тээмин итү схемасы».

1 кисәк «Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларының техник-икътисадый торышы».

1.1. Су белән тээмин итү системасын һәм структурасын тасвирлау һәм территорияне эксплуатация зоналарына бүлү.

Зур Полянка авыл жирлегенә су белән тээмин итү системасы - үзәкләштерелгән.

Билгеләнеше буенча су белән тээмин итү системасы берләштерелгән, тээмин итә торган:

- торак, коммуналь һәм ижтимагый биналарның хужалык-эчү ихтыяжлары;
- предприятиеләрнең хужалык-эчү ихтыяжлары;
- эчәрлек сыйфатлы су таләп ителә торган предприятиеләрнең технологик ихтыяжлары;
- янгынга каршы ихтыяжлар;
- территорияләргә су сибү.

Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар исемлеге 1нче таблицада китерелгән.

**Табл. 1 - Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән гамәлгә ашыручы оешмалар исемлеге**

| № т/б | Тулы исеме                                      | Сокращенное наименование  | Юридик адрес (фактик адрес)                                                                               | Су белән тээмин итү өлкәсендә гамәлгә ашырыла торган жайга салына торган эшчәнлек төрләре |
|-------|-------------------------------------------------|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1     | 2                                               | 3                         | 4                                                                                                         | 5                                                                                         |
| 1     | «Алексеевскводоканал» Ачык Акционерлык Жәмгыяте | «Алексеевскводоканал» ААЖ | Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Алексеевск шәһәр тибындагы поселогы, Комсомольская урамы, 82 Б | Эчәр су белән тээмин итү, шул исәптән транспортлау һәм абонентларга су бирүне дә кертеп   |

Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә су белән тээмин итү өлкәсендә эшчәнлекнең жайга салына торган төрләрән бер оешма – «Алексеевскводоканал» ААЖ гамәлгә ашыра, ул эчәр су белән тээмин итүне, абонентларга су ташуны һәм бирүне дә кертеп, гамәлгә ашыра.

Су белән тээмин итү системасы гомуми структурага берләштерелгән элементлар комплексыннан гыйбарәт.

Алексеевск муниципаль районының Зур Полянка авыл жирлеген су белән тээмин итү чыганақлары булып артезиан скважиналарынан чыгарыла торган жир асты сулары тора.

Зур Полянка авыл жирлеге муниципаль берәмлегенә су белән тээмин итү структурасы түбәндәге төп элементлардан тора:

- артезиан скважиналары;
- бүлү челтәре;
- кулланучылар.

Зур Полянка авыл жирлеген су белән тээмин итүнең чыганақлары булып артезиан скважиналарынан чыгарыла торган жир асты сулары тора. 3 артезиан скважинасы кулланылышта.

Магистраль һәм квартал эчендәге үзәкләштерелгән суүткәргеч челтәре корыч, чуен һәм полиэтилен торбалардан эшләнгән Д 32-159 мм. Суүткәргеч челтәрләрнең гомуми озынлығы 9,5 км тәшкил итә.

Хужалык-эчә торган су белән тээмин итү системасында су басымы 5,0-5,6 кгс/см<sup>2</sup> тәшкил итә.

## **1.2. Зур Полянка авыл жирлегенә үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары қолачланмаган территорияләре тасвирламасы.**

Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә индивидуаль хосусый төзелеш зоналары үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары белән қолачланмаган.

## **1.3. Су белән тээмин итүнең технологик зоналары, үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тээмин итү зоналары (кайнар су белән тээмин итү системалары, салкын су белән тээмин итү системалары) тасвирламасы һәм үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системалары исемлеген төзү.**

«Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны ағызу турында» 2011 елның 7 декабрәндәге 416-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны ағызу схемалары турында» РФ Хөкүмәтенәң 05.09.2013 елгы 782 номерлы карары («Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны ағызу схемаларын эшләү һәм раслау кагыйдәләре», «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны ағызу схемалары эчтәлегенә таләпләр» белән бергә) су белән тээмин итү һәм ташландык суларны ағызу өлкәсендә төшенчә кертәләр:

- «су белән тээмин итүнең технологик зонасы» - кайнар су белән яисә салкын су белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмага караган суүткәргеч челтәренәң бер өлеше, аның чикләрендә суның исәпләнгән чыгымы нигезендә кулланучыларга су бирелгәндә су басымының (басымының) норматив күрсәткечләре тээмин ителә.

Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасында су белән тәэмин итүнең технологик зонасын билгеләүдән чыгып, Зур Полянка авыл җирлеге бер технологик су белән тәэмин итү зонасыннан гыйбарәт.

#### **1.4. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын техник тикшерү (башкарылган булса) нәтижәләрен тасвирлау.**

##### **1.4.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү чыганакларының һәм су алу корылмаларының торышын тасвирлау.**

Зур Полянка авыл җирлеген су белән тәэмин итү чыганагы булып артезиан скважиналарынан чыгарыла торган җир асты сулары тора. 4 артезиан скважинасы кулланылышта.

Зур Полянка авыл җирлеге территориясендәге су алу скважиналары буенча җыелма мәгълүмат Табл. 2.

2024 елда эчәргә яраклы һәм техник су белән тәэмин итү өчен яраклы җир асты суларын исәпкә алу Табл. 3.

**Табл. 2 – Зур Полянка авыл жирлеге территориясендәге су алу скважиналары буенча жылма мәгълүмат**

| № т/б | пас порт буенча скважина № | Скважина урнашкан урын                  |                      | Скважина борау ау елы | Хисап чорына скважинаның тирәнлеге | Билгеләнеше   | Чыгарыла торган суның максаты                          | Торышы             | Үлчәү апаратура асы булу | Санитар-сәламәтләндрү һәм саклау чаралары | Су күтәрү жайланмасы (насос тибы, урнаштыру тирәнлеге) | Искәрмә |
|-------|----------------------------|-----------------------------------------|----------------------|-----------------------|------------------------------------|---------------|--------------------------------------------------------|--------------------|--------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------|---------|
|       |                            | Тасвирлау                               | Географик координаты |                       |                                    |               |                                                        |                    |                          |                                           |                                                        |         |
| 1     | 2                          | 3                                       | 4                    | 5                     | 6                                  | 7             | 8                                                      | 9                  | 10                       | 11                                        | 12                                                     | 13      |
| 1     | номераыз                   | Алексе евск районы, Зур Полянка авылы   |                      | 1973                  | 60                                 | эксплуатацион | хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәэмин итү өчен | канәгатләндрө рлек |                          |                                           | ЭЦВ 6-10-80                                            |         |
| 2     | номераыз                   | Алексе евск районы, Александровка авылы |                      | 1979                  | 70                                 | эксплуатацион | хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәэмин итү өчен | канәгатләндрө рлек |                          |                                           | ЭЦВ 2-6,5-80                                           |         |
| 3     | номераыз                   | Алексе евск районы, Красный Баран авылы |                      | 1979                  | 60                                 | эксплуатацион | хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәэмин итү өчен | канәгатләндрө рлек |                          |                                           | ЭЦВ 4-4-80                                             |         |
|       | номераыз                   | Алексе евск районы, Красный Баран авылы |                      | 1978                  | 70                                 | эксплуатацион | хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тәэмин итү өчен | канәгатләндрө рлек |                          |                                           | ЭЦВ 4-4-80                                             |         |

**Табл. 3. 2024 елда эчэргэ яраклы һәм техник су белән тээмин итү өчен яраклы жир асты суларын исәпкә алу**

| № лицензия | № скв.         | Эшләтә башлау вакыты | Чыгарылган су – 2024 ел |           | Файдалану өчен су төре (ХПВ, ПТВ)                      | Суның биеклеге м.                        |                                                              |                                    | Суның минеральләшүе, г/л |                   | Искәрмә |
|------------|----------------|----------------------|-------------------------|-----------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------|-------------------|---------|
|            |                |                      | мең.м³/т.т              | млн.м³/ел |                                                        | эксплуатация башланганчы (статик дәрәжә) | эксплуатацияләүнең исәпләнгән срогы ахырына (динамик дәрәжә) | хисап елы ахырына (динамик дәрәжә) | эксплуатация башланганчы | хисап елы ахырына |         |
| 1          | 2              | 3                    | 5                       | 6         | 7                                                      | 8                                        | 9                                                            | 10                                 | 11                       | 12                | 13      |
| юк         | Зур Полянка АЖ |                      | 0,07                    | 0,03      | хужалык-эчү һәм житештерү сулары белән тээмин итү өчен |                                          |                                                              |                                    |                          |                   |         |

**1.4.2. Суны чистарту һәм эзерләүнең гамәлдәге корылмаларының тасвирламасы, су эзерләүнең кулланыла торган технологик схемасының су сыйфаты нормативларын тәэмин итү таләпләренә туры килүен бәяләүне дә кертеп.**

Эчә торган суны предприятие үз артезиан скважиналарыннан ала.

Зур Полянка авыл жирлегенең су белән тәэмин итү системасында 5 су башнясы урнаштырылган.

**Табл. 4 – Су башнялары турында белешмәләр**

| № | Урнашкан урыны                     | Саны | Күләме, м3 | Таушалу, % |
|---|------------------------------------|------|------------|------------|
| 1 | Алексеевск м.р., Александровка ав. | 1    | 15         | 80         |
| 2 | Алексеевск м.р., Зур Полянка ав.   | 2    | 20         | 80         |
| 3 | Алексеевск м.р., Красный Баран ав. | 2    | 25/50      | 10 май     |

Эчә торган суның сыйфатын контрольдә тоту

Бүлү челтәре аша абонентларга керә торган эчәргә яраклы суның сыйфатына контроль «Алексеевскводоканал» ААҖ химия-бактериология лабораториясе һәм жәлеп ителгән лабораторияләр тарафыннан алып барыла.

Контроль үткәргәндә, суның сыйфаты, су составында кеше организмына тискәре йогынты ясый торган зарарлы матдәләрнең булмавы билгеләнә.

**1.4.3. Гамәлдәге үзәкләштерелгән насос станцияләренең торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән су бирүнең энергия нәтижәлелеген бәяләү, ул билгеләнгән су күләмен бирү өчен кирәкле электр энергиясенең чагыштырма чыгымы һәм билгеләнгән басым (басым) дәрәжәсе нисбәте буларак бәяләнә.**

Насос жиһазларының техник характеристикалары турында мәгълүматлар алга таба бирелде.

**Табл. 5 – Насос жиһазлары турында мәгълүмат**

| № т/б | пас порт буенча скважина № | Урнашкан урыны                       | Су күтәрү жайланмасы (насос тибы, урнаштыру тирәнлеге) |
|-------|----------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------------------|
|       |                            | Тасвирлау                            |                                                        |
| 1     | 2                          | 3                                    | 12                                                     |
| 1     | номерсыз                   | Алексеевск районы, Зур Полянка ав.   | ЭЦВ 6-10-80                                            |
| 2     | номерсыз                   | Алексеевск районы, Александровка ав. | ЭЦВ 2-6,5-80                                           |
| 3     | номерсыз                   | Алексеевск районы, Красный Баран ав. | ЭЦВ 4-4-80                                             |
| 4     | номерсыз                   | Алексеевск районы, Красный Баран ав. | ЭЦВ 4-4-80                                             |

**1.4.4. Су белән тәмин итү системаларының суүткәргеч челтәрләренә торышын һәм эшләвен тасвирлау, шул исәптән челтәрләренә тузу зурлыгын бәяләү һәм бу челтәрләр буенча транспортлау процессында суның сыйфатын тәмин итү мөмкинлеген билгеләү.**

Зур Полянка авыл жирлегенә су белән тәмин итү челтәре артезиан скважиналарынан алып кулланучыларга кадәр салкын су ташу һәм тарату өчен каралган. Салкын су халыкның хужалык, көнкүреш ихтыяжларына, шулай ук янғын сүндерү ихтыяжларына файдаланыла.

Челтәрләрнең гомуми озынлыгы 9,5 км тәшкил итә.

**Табл. 6 – Су белән тәмин итү челтәрләре турында белешмәләр**

| № | Адрес                              | Озынлыгы, км | Материал          | Таушалу % |
|---|------------------------------------|--------------|-------------------|-----------|
| 1 | Алексеевск м.р., Александровка ав. | 2            | Полиэтилен, корыч | 71        |
| 2 | Алексеевск м.р., Зур Полянка ав.   | 4            | Полиэтилен, корыч | 66        |
| 3 | Алексеевск м.р., Красный Баран ав. | 3,5          | Полиэтилен, корыч | 70        |

Челтәрләр жир өсте һәм жир асты ысулы белән салынган. Суүткәргеч челтәрләренә торбаүткәргеч материалы-корыч, полиэтилен.

**1.4.5. Су белән тәмин иткәндә барлыкка килә торган гамәлдәге техник һәм технологик проблемаларны тасвирлау.**

Жир асты суларында тимер, марганец һәм кремний концентрациясе югары, фтор микъдары түбән. Суда ирекле углекислотаның югары концентрациясе аның торба үткәргечләр, резервуарлар һәм жиһазлар металына карата тотрыксызлыгын һәм агрессивлыгын китереп чыгара.

Инцидентларның төп сәбәбе-сизелерлек таушалу нәтижәсендә суүткәргечләр өзәлү, бу челтәр хужалыгының төп проблемасы булып тора.

Су белән тәмин итү системасындагы төп проблемалар:

1. Суүткәргеч челтәрләренә нык тузуы. Транспортировка вакытында эчә торган су югалту.

2. СанПин 2.1.3684-21 эчә торган суының сыйфаты челтәргә жибәрелә торган суда марганец һәм тимер микъдары буенча туры килмәве.

3. Эчә торган суның сыйфаты СанПиН 2.1.3684-21 суүткәргечләр буенча транспортлау вакытында икенчел пычрану аркасында кайбер кулланучыларның судагы тимер микъдары буенча туры килмәве.

4. Кулланучыларга су китерүгә югары энергия чыгымнары.

5. ССТ үзәк системасының төп объектларында идарә итү (автоматлаштыру һәм диспетчерлаштыру) системаларының булмавы.

6. Торбаүткәргечләр салуның конструктив үзенчәлекләренә (янғын сүндерү гидрантлары (ПГ) урнаштырган жир асты үтәләше һ.б.) һәм торбаүткәргечләрне юу өчен махсус жиһазлар сатып алу кирәклегенә бәйле

рәвештә магистраль һәм квартал эчендәге челтәрләрне юу буенча үткәрелә торган чараларның нәтижәлелеге түбән.

**1.4.6. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тээмин итүнең ябык системаларын кулланып, кайнар су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системасын тасвирлау.**

Торак пунктның төп территориясен жылылык белән индивидуаль жылылык белән тээмин итү чыганаclarыннан тээмин итәләр. Локаль котельныйлар социаль-мәдәни көнкүреш объектларын жылылык энергиясе белән тээмин итә.

Кулланучыларны кайнар су белән тээмин итүнең үзәкләштерелгән системасы юк.

**1.5. Мәңге туңган грунтлар таралган территориягә карата суның катуын булдырмау буенча гамәлдәге техник һәм технологик карарларның тасвирламасы.**

Зур Полянка авыл жирлегә территориясендә мәңге туңган туфрак таралу зоналары юк.

**1.6. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы объектларына милек хокукында яисә башка законлы нигездә ия булган затлар исемлегә, әлегә затларның шундый объектлары (мондый объектлар урнашкан зоналарның чикләре) күрсәтелгән.**

«Алексеевскводоканал» ААЖ Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитетының 29.08.2014 ел, №472 карары нигезендә гарантияләүче оешма булып тора.

## **Кисәк 2. «Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерү юнәлешләре».**

**2.1. Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре.**

РФ ФЗның 07.12.2011 ел, № 416-ФЗ «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» 3 маддәсенә 1 пункты нигезендә су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дөүләт сәясәте түбәндәге максатларга ирешүгә юнәлдерелгән:

- өзлексез һәм сыйфатлы су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу юлы белән халыкның сәламәтлеген саклау һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту;

- суны экономияле куллану юлы белән энергетика нәтижелелеген арттыру;

- агып төшүче суларны чистарту сыйфатын арттыру юлы белән су объектларына тискәре йогынтыны киметү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгү белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмалар эшчәнлегенә нәтижелелеген арттыру исәбенә абонентлар өчен су белән тээмин итүдән һәм су түгүдән файдалану мөмкинлеген тээмин итү;

- Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасын үстерүне тээмин итү һәм бу системалар белән идарә итүнең нәтижәле формаларын үстерү, инвестицияләр жәлеп итү һәм кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмаларның кадрлар потенциалын үстерү.

РФ ФЗның 07.12.2011 № 416-ФЗ 3 маддәсенә 2 пункты нигезендә

су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәтенә гомуми принциплары булып:

- халыкны эчәр су, кайнар су һәм су агызу хезмәтләре белән тээмин итүнең өстенлеге;

- су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсенә инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, хосусый инвестицияләргә кире кайтару гарантияләрен тээмин итү;

- Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасы үзәк советының технологик һәм оештыру бердәмлеген һәм бөтенлеген тээмин итү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) ташландык суларны агызуны гамәлгә ашыручы оешмаларның һәм аларның абонентларының икътисадый мәнфәгатьләре балансына ирешү һәм аларны үтәү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмаларның су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыру өчен кирәкле икътисадый нигезләннгән чыгымнарыннан чыгып, су белән тээмин итү һәм су түгү өлкәсендә тарифлар билгеләү;

- су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен тотрыклы һәм дискриминацияләнгән торган шартлар тээмин итү;

- абонентларның су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсенә керүенә бертигез шартларын тээмин итү;

- кайнар су белән тээмин итүне, салкын су белән тээмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешмалар, Россия Федерациясә дәүләт һақимияте органнары, Россия Федерациясә субъектлары дәүләт һақимияте органнары һәм су белән тээмин итү һәм су түгү өлкәсендә жайга салуны гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә ачыклығы.

Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкәсендә дәүләт сәясәтенә билгеләннгән максатларыннан һәм принципларыннан чыгып, әлеге

эш кысаларында Зур Полянка авыл жирлегенен үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү системаларын үстөрүнөн түбөндөгө төп максатлары формалаштырылды:

- абонентларга бирелә торган эчәргә яраклы һәм кайнар су эзерләүнен кирәкле сыйфатын тээмин итү;

- су эзерләү, ташу һәм абонентларга су бирү процессларының ышанычлылығын һәм энергия нәтижәлелеген арттыру;

- перспективалы төзелеш территорияләрендә һәм реконструкцияләнгән торган территорияләрдә төзелешкә һәм (яисә) реконструкцияләүгә планлаштырыла торган капитал төзелеш объектларын үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү.

Зур Полянка авыл жирлегенен үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү системаларын үстөрүнөн күрсәтелгән максатларына ирешү өчен үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү системалары объектларын реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча чаралар исемлегә эшләнде (4.1 кара).

РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлығының 04.04.2014 № 162/пр боерыгы белән расланган кайнар су белән тээмин итүнен, салкын су белән тээмин итүнен һәм (яисә) су түгүнөн үзөклөштөрөлгөн системалары объектларының ышанычлылығы, сыйфаты, энергетик нәтижәлелегә күрсәткечләре исемлегенен 2 пункты нигезендә Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системаларын үстөрү күрсәткечләренә түбөндөгеләр керә:

- суның сыйфат күрсәткечләре (эчә торган суга һәм кайнар суга карата);

- су белән тээмин итүнен һәм ташландык суларны агызуның ышанычлылығы һәм өзлексезлегә күрсәткечләре;

- агып төшүче суларны чистарту күрсәткечләре;

- ресурслардан файдалануның нәтижәлелегә күрсәткечләре, шул исәптән суны (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) югалту дәрәжәсе.

Зур Полянка авыл жирлегенен үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү системаларына карата әлегә күрсәткечләр 8.1-8.4 пунктларда каралды.

**2.2. Торак пункт үсешенен төрле сценарийларына бәйле рәвештә үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү системаларын үстөрүнөн төрле сценарийлары.**

Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасы буенча перспективалы балансларны билгеләү өлешендә халык саны перспективасын билгеләү аеруча мөһим фактор булып тора, чөнки РФ территориясендә гамәлдә булган Кайнар су белән тээмин итү, салкын су белән тээмин итү һәм (яисә) су түгү белән тээмин итү системасы күпчелеге өчен әлеге категориядәге абонентлар өлешенә тиешле хезмәтләрдән файдалануның төп өлеше туры килә.

Зур Полянка авыл жирлеге халкының факттагы һәм перспективалы санын билгеләү максатында түбәндәге материаллар анализланды һәм кулланылды:

- 2019-2024 еллар чорында Россия Федерациясенә даими халкы саны турында Федераль дәүләт статистика хезмәте тарафыннан бастырылган мәгълүматлар.

Зур Полянка авыл жирлеге буенча 2024-2034 еллар чорында даими халык саны күрсәткечләре 7 нче таблицада китерелгән.

**Табл. 7 - Зур Полянка авыл жирлеге буенча 2024-2034 еллар чорында даими халык саны күрсәткечләре (ел ахырына)**

| Күрсәткеч  | Үлчәү берәмлеге | чисап | фараз |      |      |      |           |
|------------|-----------------|-------|-------|------|------|------|-----------|
|            |                 | 2024  | 2025  | 2026 | 2027 | 2028 | 2029-2034 |
| 1          | 2               | 3     | 4     | 5    | 6    | 7    | 8         |
| Халык саны | кеше            | 807   | 807   | 807  | 807  | 807  | 807       |

**Кисәк 3 «Кайнар, эчә торган, техник суны су белән тээмин итү һәм куллану балансы»**

**3.1. Су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, кайнар, эчә торган, техник суны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешләрен анализлау һәм бәяләүне дә кертеп.**

Эчәргә яраклы, кайнар һәм техник суны сатуның гомуми балансы, аны житештергәндә һәм транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп, 8 нче таблицада китерелде.

**Табл. 8 - Эчәргә яраклы, кайнар һәм техник су бирүнең һәм сатуның гомуми балансы, аны житештергәндә һәм Зур Полянка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча транспортировкалаганда югалтуларның структур өлешен анализлауны һәм бәяләүне дә кертеп, елга мең м<sup>3</sup>**

| СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме | 2021 ел (факт) | 2022 ел (факт) | 2023 ел (факт) | 2024 ел (факт) |
|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| 1                           | 2              | 3              | 4              | 5              |
| Зур Полянка авыл жирлегенә  | -              | -              | -              | -              |
| Су алу, гомум               | 42,75          | 32,28          | 43,28          | 29,65          |
| Авыл ихтыяжларына чыгым     | 0,00           | 0,00           | 0,00           | 0,00           |

|                         |       |       |       |       |
|-------------------------|-------|-------|-------|-------|
| Челтэргэ жибэру, гомум: | 42,75 | 32,28 | 43,28 | 29,65 |
| Югалтулар               | 8,46  | 6,46  | 7,03  | 2,97  |
| Файдага жибэру, гомум:  | 34,29 | 25,83 | 36,25 | 26,69 |
| шул исэптэ              |       |       |       |       |
| Халык                   | 31,07 | 23,55 | 31,75 | 23,23 |
| ССТ                     | 31,07 | 23,55 | 31,75 | 23,23 |
| КСТ                     | 0,00  | 0,00  | 0,00  | 0,00  |
| Бюджет оешмалары        | 0,93  | 0,84  | 1,18  | 0,96  |
| ССТ                     | 0,93  | 0,84  | 1,18  | 0,96  |
| КСТ                     | 0,00  | 0,00  | 0,00  | 0,00  |
| Цех эчендэ эйлэнеш      | 0,00  | 0,00  | 0,00  | 0,00  |
| Башка кулланучылар      | 2,29  | 1,43  | 3,33  | 2,50  |
| ССТ                     | 2,29  | 1,43  | 3,33  | 2,50  |
| КСТ                     | 0,00  | 0,00  | 0,00  | 0,00  |

Зур Полянка авыл жирлегенэң суүткэргеч челтэрлэре буенча ташыганда эчэргэ яраклы суның фактта югалуы:

- 2021 елда – суүткэргеч челтэрлэренэ эчэр су бирүнең 19,79% ы;
- 2022 елда – суүткэргеч челтэрлэренэ эчэр су бирүнең 20,01% ы;
- 2023 елда – суүткэргеч челтэрлэренэ эчэр су бирүнең 16,24% ы;
- 2024 елда – суүткэргеч челтэрлэренэ эчэ торган су бирүнең 10,02% ы.

**3.2. Су белэн тээмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчэргэ яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм тәүлеккә максимал су куллану).**

2024 елда Лебяжье авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су бирүнең территориаль балансы (еллык һәм максимал су куллану тәүлегенэ) 9 нчы таблицада китерелде.

**Табл. 9 - Зур Полянка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчэргэ яраклы, техник су бирүнең территориаль балансы (елга һәм тәүлеккә максимал су куллану) 2024 елга.**

| № т.б. | СТ ТЗ исеме    | Эчэргэ яраклы су бирү 2024 ел   |                                                              |
|--------|----------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------|
|        |                | еллык, мең м <sup>3</sup> /елга | *суны максимал куллану тәүлегенэ, м <sup>3</sup> / тәүлеккә. |
| 1      | 2              | 3                               | 4                                                            |
| 1      | Зур Полянка АЖ | 29,65                           | 0,15                                                         |

Искәрмә: монда һәм алга таба СП 31.13330.2021 нең 5.2 пункты нигезендә максимал су куллану тәүлегенэ тәүлеклек тигезсезлек коэффициенты 1,3 (Ксут.мах) кабул ителгән .

**3.3. Кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны халыкның хужалык-эчэргэ яраклы ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм жирлекләрнең һәм шәһәр округларының башка ихтыяжларына бүлөп (янгын сүндөрү, су сибү һ.б.) абонентлар төркөмнәре буенча сатуның структур балансы.**

2021-2024 еллар аралыгында Зур Полянка авыл жирлегенә СТ ТЗ буенча халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм башка ихтыяжларга (янгын сүндөрү, су сибү һ.б.) бүленеп, абонентлар төркөмнәре буенча эчэргэ яраклы су сатуның структур балансы 10 нчы таблицада китерелгән.

**Табл. 10 - 2021-2024 елларда Зур Полянка авыл жирлегендә халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына, юридик затларның житештерү ихтыяжларына һәм башка ихтыяжларга (янгын сүндөрү, су сибү һ. б.) бүлөп, абонентлар төркөмнәре буенча эчә торган, техник суны сатуның структур балансы, мең м<sup>3</sup>/елына**

| СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме | 2021 ел (факт) | 2022 ел (факт) | 2023 ел (факт) | 2024 ел (факт) |
|-----------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| 1                           | 2              | 3              | 4              | 5              |
| Зур Полянка авыл жирлегенен | -              | -              | -              | -              |
| Су алу, гомум               | 42,75          | 32,28          | 43,28          | 29,65          |
| Авыл ихтыяжларына чыгым     | 0,00           | 0,00           | 0,00           | 0,00           |
| Челтэргә жибөрү, гомум:     | 42,75          | 32,28          | 43,28          | 29,65          |
| Югалтулар                   | 8,46           | 6,46           | 7,03           | 2,97           |
| Файдага жибөрү, гомум:      | 34,29          | 25,83          | 36,25          | 26,69          |
| шул исәптә                  |                |                |                |                |
| Халык                       | 31,07          | 23,55          | 31,75          | 23,23          |
| ССТ                         | 31,07          | 23,55          | 31,75          | 23,23          |
| КСТ                         | 0,00           | 0,00           | 0,00           | 0,00           |
| Бюджет оешмалары            | 0,93           | 0,84           | 1,18           | 0,96           |
| ССТ                         | 0,93           | 0,84           | 1,18           | 0,96           |
| КСТ                         | 0,00           | 0,00           | 0,00           | 0,00           |
| Цех эчендә әйләнеш          | 0,00           | 0,00           | 0,00           | 0,00           |
| Башка кулланучылар          | 2,29           | 1,43           | 3,33           | 2,50           |
| ССТ                         | 2,29           | 1,43           | 3,33           | 2,50           |
| КСТ                         | 0,00           | 0,00           | 0,00           | 0,00           |

**3.4. Статистик һәм исәп-хисап белешмәләреннән һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләренә куллануның гамәлдәге нормативлары турында белешмәләрдән, шул исәптән Зур Полянка авыл жирлегенә өчен билгеләнгән эчәр су куллану нормаларынан чыгып, халыкның кайнар, эчәр, техник суны фактта куллануы турында белешмәләр.**

Зур Полянка авыл жирлегенен СТ ТЗ буенча эчәр суны гомуми куллану (файдалы агызу):

- 2021 елда – 34,29 мең м<sup>3</sup>;

- 2022 елда – 25,83мең м3;
- 2023 елда – 36,25 мең м3;
- 2024 елда-26,69 мең м3.

Зур Полянка авыл жирлегенең СТ ТЗ буенча эчэргә яраклы су сатуның гомуми күләменнән халыкның эчэргә яраклы су куллануы 80% чамасы тәшкил итә.

Татарстан Республикасы муниципаль районнары (шәһәрләре) өчен күпфатирлы һәм торак йортларда салкын су белән тәмин итү буенча коммуналь хезмәтләрдән файдалану нормативлары Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 21.08.2012 ел № 131/о боерыгы белән билгеләнгән һәм түбәндәге таблицада күрсәтелгән.

**Табл. 11 - Коммуналь хезмэтлэрдэн файдалану нормативлары, аена бер куб. м/кеше**

| Су бүлү колонкаларыннан | Канализациясез сууткэргечле фатир тибындагы торак йортларда | Сууткэргечле һәм үзек яисә жирле (выгреб) канализацияле фатир тибындагы торак йортларда: |                         |                           |                                                    | Сууткэргечле, үзек яисә жирле (выгреб) канализацияле һәм үзекләштерелгән кайнар су белән тәмин ителешле фатир тибындагы торак йортларда: |                                                 |                                                   |                                                                             |                                                                                                             | Тулай торак |           |                      |                                                                                                |
|-------------------------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-----------|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                         |                                                             | сууткэргеч һәм канализация белән ваннасыз                                                | газ белән тәмин ителгән | ванналы һәм су жылыткычлы | ванналы һәм су жылыткычлы, күп нокталы су аергычлы | юынгычлар һәм юу урыны белән жиһазландырылган                                                                                            | юынгыч, юу урыны һәм душ белән жиһазландырылган | душ белән жиһазландырылган утыргыч ванналар белән | 1500 мм дан 1700 мм га кадәр озынлыктагы ванна белән жиһазландырылган душлы | Кайнар су белән үзекләштерелгән һәм аларны төзекләндерүгә таләпләр югары булган 12 каттан артык биеклектәге | душсыз      | гомудушлы | барлык бүлмәдә душлы | бинаның һәр секциясінде торак бүлмә янындагы катларда гомуми кухня һәм душ бүлмәсе блогы белән |
| 1.20                    | 2.50                                                        | 2.87                                                                                     | 3.63                    | 5.76                      | 6.37                                               | 2.00                                                                                                                                     | 3.33                                            | 4.24                                              | 4.39                                                                        |                                                                                                             | 1.19        | 1.06      | 1.52                 | 1.83                                                                                           |

**3.5. Кайнар, эчэ торган, техник суны коммерцияле исэпкэ алуның гамэлдэге системасын һәм исэпләү приборларын урнаштыру планнарын тасвирлау.**

РФ Федераль законының 23.11.2009 № 261-ФЗ 13 маддәсенәң 9 өлеше нигезендә су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы оешмалар үзләре тәэмин итә яки тапшыра торган энергетика ресурсларын исэпкэ алу приборларын урнаштыру, алмаштыру, эксплуатацияләү буенча эшчәнлек алып барырга тиеш. Әлегә таләпләр нигезендә, су алу корылмалары тарафыннан алына торган һәм бүлү челтәрләренә бирелә торган суның гомуми күләмен исэпкэ алу максатларында Зур Полянка авыл жирлегә СТ ТЗ- гамәлдәге су алу корылмаларында һәм СВП да- техник исэпкэ алу приборлары урнаштырылган.

**3.6. Су белән тәэмин итү системасының (эчэр су чыганаclarы, территорияль бүленеш зоналарындагы насос станцияләре гамәлдә булган зоналардагы эчэр су белән тәэмин итү системалары һәм тулаем торак пункт буенча) житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ.**

Зур Полянка авыл жирлегә СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм эчэр су белән тәэмин итү СВП ның житештерү куәтләре резервларына һәм кытлыкларына анализ 12 нче таблицада китерелгән.

**Табл. 12 - Су алу корылмаларының һәм эчэргә яраклы һәм техник су белән тәэмин итү СВП ның житештерү куәтләре резервларын һәм дефицитларын анализлау.**

| № т/б | СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме                                                    | 2024 ел |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 1     | 2                                                                              | 3       |
| 1.    | СТ ТЗ № 1                                                                      | -       |
| 1.1.  | Суүткәргеч челтәрләргә эчэр су чыгару (тәүлеккә уртача), м3/тәүлек.            | 81,23   |
| 1.2.  | Су чистарту корылмаларының билгеләнгән житештерүчәнлегә (егәрлегә), м3/тәүлек. |         |
| 1.3.  | Су чистарту корылмаларының фактик житештерүчәнлегә (егәрлегә), м3/тәүлек.      |         |
| 1.4.  | Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлек резервы (дефицит), м3/тәүлек.       |         |
| 1.5.  | Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлегә резервы (дефициты), %              |         |

**3.7. Торак пунктны үстерүнең төрле сценарийларын исэпкэ алып, 2034 елга кадәр кайнар, эчэр, техник суны куллануның фаразланган баланслары (планлаштыру горизонтына туры китереп күрсәтелә), алар норматив документлар нигезендә кайнар, эчэр, техник суны куллану нигезендә, шулай ук халыкның суны куллануның агымдагы күләменән, аның үсеш перспективаларын, составы һәм төзелеш структуралары.**

Зур Полянка авыл жирлегә СТ ТЗ буенча эчэргә яраклы су куллануның фаразланган баланслары 13 нче таблицада китерелде.



**3.8. Күрсәтелгән системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра торган кайнар су белән тәэмин итүнең ябык системаларын кулланып, кайнар су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системасын тасвирлау.**

Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә кайнар су белән тәэмин итүнең ябык системаларын кулланып үзәкләштерелгән КТС системалары юк.

**3.9. Кайнар, эчәргә яраклы, техник суны фактта һәм көтелгәндә куллану турында белешмәләр (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек).**

**Зур Полянка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча эчәр суны фактта һәм көтелгәндә куллану (еллык, уртача тәүлеклек, максималь тәүлеклек) турында мәгълүматлар 14 нче таблицада китерелгән.**



**3.10. Кайнар, эчэ торган, техник су куллануның территориаль структурасы тасвирламасы, аны су белән тээмин итүне гамәлгә ашыручы оешмаларның хисаплары буенча билгеләргә кирәк, технологик зоналарга бүлөп.**

Зур Полянка авыл җирлегендә 1 нче СТ ТЗ бар, аның ярдәмендә Зур Полянка авыл җирлеге абонентлары эчәр һәм кайнар су белән тээмин ителә. Зур Полянка авыл җирлеге СТ ТЗ буенча эчәргә яраклы, техник су куллану күрсәткечләре 3.1, 3.2, 3.3 бүлекчәләрдә китерелгән.

**3.11. Абонентларның кайнар, эчәр, техник суны перспективалы куллану турындагы белешмәләрне исәпкә алып, су белән тээмин итүгә, шул исәптән торак биналарны, ижтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларны, сәнәгать объектларын су белән тээмин итүгә су чыгымнарын абонентлар типлары буенча бүлү фаразы.**

Зур Полянка авыл җирлеге СТ ТЗ буенча су белән тээмин итүгә эчәр су чыгымнарын абонентлар типлары буенча бүлү фаразы 15 нче таблицада китерелгән.



**3.12. Кайнар, эчэ торган, техник суны транспортировкалаганда факттагы һәм планлаштырылган югалтулар турында белешмэлэр (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечлэр).**

Зур Полянка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча транспортировкалаганда эчэргэ яраклы суны фактта һәм планлаштырылган югалтулар (еллык, уртача тәүлеклек күрсәткечлэр) турында мәгълүматлар 16 нчы таблицада **китерелде.**



**3.13. Су белән тәэмин итүнең һәм ташландык суларны агызуның перспективалы баланслары (гомуми - кайнар, эчәргә яраклы, техник суны бирү һәм сату балансы, территориаль - су белән тәэмин итүнең технологик зоналары буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник суны бирү балансы, структур - абонентлар төркемнәре буенча кайнар, эчәргә яраклы, техник суны сату балансы).**

Зур Полянка авыл җирлеге СТ ТЗ буенча эчәр су белән тәэмин итүнең перспектив баланслары 17 нче таблицада китерелгән.



**3.14. Кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны перспективалы куллану турындагы мэгълүматлардан һәм аны транспортировкалаганда кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны югалтулар күләменнән, кайнар, эчэргэ яраклы, техник суны бирүнең һәм куллануның таләп ителә торган күләмнәрен, елларга бүлеп, технологик зоналар буенча куәтләр кытлыгын (резервын) күрсәтеп, су алу һәм чистарту корылмаларының таләп ителә торган куәтен исәпләп чыгару.**

Зур Полянка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның кирәкле куәтен исәпләү 18 нче таблицада китерелгән. СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның таләп ителә торган куәтен исәпләү.

**Табл. 18 - Зур Полянка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча су алу корылмаларының һәм СВП ның кирәкле куәтен исәпләп чыгару**

| № т/б | СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме                                                    | 2024 ел | 2025 ел | 2026 ел | 2027 ел | 2028 ел | 2029 ел | 2030-2034 ел |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|--------------|
| 1     | 2                                                                              | 3       | 4       | 5       | 6       | 7       | 8       | 9            |
| 1.    | СТ ТЗ № 1                                                                      | -       | -       | -       | -       | -       | -       | -            |
| 1.1.  | Суүткәргеч челтәрләргә эчәр су чыгару (тәүлеккә уртача), м3/тәүлек.            | 81,23   | 81,23   | 81,23   | 81,23   | 81,23   | 81,23   | 81,23        |
| 1.2.  | Су чистарту корылмаларының билгеләнгән житештерүчәнлеге (егәрлеге), м3/тәүлек. |         |         |         |         |         |         |              |
| 1.3.  | Су чистарту корылмаларының фактик житештерүчәнлеге (егәрлеге), м3/тәүлек.      |         |         |         |         |         |         |              |
| 1.4.  | Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлек резервы (дефицит), м3/тәүлек.       |         |         |         |         |         |         |              |
| 1.5.  | Су чистарту корылмаларының житештерүчәнлеге резервы (дефициты), %              |         |         |         |         |         |         |              |

### 3.15. Гарантиялүче оешма статусы бирелгән оешма исеме.

–Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы Башкарма комитетының 29.08.2014 елгы 472 номерлы карарына ярашлы рәвештә «Алексеевскводоканал» ААЖ үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү һәм (яисә) су агызу системалары өчен гарантиялүче оешма статусы бирелде.

–РФ ФЗ 07.12.2011 № 416-ФЗ нигезендә

–түбәндәге төшенчәләр һәм таләпләр кертелде һәм билгеләнде:

–1 бүлек 2 статьясы: «гарантиялүче оешма – жирлекнең, шәһәр округының жирле үзидарә органы карары белән билгеләнгән салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы оешма, ул салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системасына объектлары тоташтырылган теләсә кайсы зат белән салкын су белән тәмин итү шартнамәсен, су түгү шартнамәсен, салкын су белән тәмин итү һәм су түгүнең бердәм шартнамәсен төзәргә тиеш»;

– 2 бүлекнең 6 статьясы: жирлекләрнең, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең һәр үзәкләштерелгән системасы өчен гарантиялүче оешманы билгеләү һәм аның эшчәнлек зоналарын билгеләү керә;

– 3 бүлегенң 12 статьясындагы 1 пункты: «Жирлекләрнең, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең һәр үзәкләштерелгән системасы өчен гарантияле оешманы билгелиләр һәм аның эшчәнлек зоналарын билгелиләр. Үзәкләштерелгән су агызу системалары өчен гарантияле оешма билгеләнми»;

– 3 бүлегенң 12 статьясындагы 2 пункты: «Салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су түгүне гамәлгә ашыручы һәм суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләренән эксплуатациялүче оешмага, әгәр бу оешманың суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләренә салкын су белән тәмин итүне һәм (яисә) су жиберүне гамәлгә ашыручы барлык оешмалардан иң күп абонентлар кушылган булса, гарантиялүче оешма статусы бирелә»;

– 8 бүлекнең 42 статьясындагы 2 пункты: «2013 елның 1 июленә кадәр жирлекнең, шәһәр округының жирле үзидарә органнары су белән тәмин итүдә һәм ташландык суларны агызуда (суны һәм ташландык суларны транспортировкалауда) катнашучы суүткәргеч һәм канализация челтәрләрен инвентаризациялиләр, су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын раслыйлар, гарантияле оешманы билгелиләр, аның эшчәнлек зоналарын билгелиләр».

**4 кисэк. Үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системалары объектларын төзү, реконструкциялэү һәм модернизациялэү буенча тэкьдимнэр.**

**4.1. Елларга бүлеп су белэн тээмин итү схемаларын гамэлгэ ашыру буенча төп чаралар исемлеге.**

Зур Полянка авыл жирлеге территориясендэ үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итүне үстерү буенча еллар буенча бүленеп, техник нигезлэмэлэрне һәм төп параметрларны күрсөтөп, төп чаралар исемлеге түбэндөгө таблицада китерелгэн.

**Табл. 19 - Зур Полянка авыл жирлеге территориясендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итүне үстерү буенча елларга бүлеп, Зур Полянка авыл жирлеге СТ ТЗ буенча чараларның техник нигезләмәләрен һәм төп параметрларын күрсәтеп, төп чаралар исемлеге**

| № т/б                                                                                                                                                                                                 | СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме                                          | Чараның төп техник характеристикалары |        |                          |             |             |                             | Техник нигез                                                                                                                                                              | Тормышка ашыру вак., ел |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|--------|--------------------------|-------------|-------------|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------|
|                                                                                                                                                                                                       |                                                                      | суүткәргеч челтәре                    |        | прочие объекты           |             |             |                             |                                                                                                                                                                           | башлау                  | бетерү |
|                                                                                                                                                                                                       |                                                                      | L, м                                  | D, мм  | су алу корылмасы, м³/тәү | СВП, м³/тәү | ВНС, м³/сәг | РдВ, саны(шт.) х күләме(м³) |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 1                                                                                                                                                                                                     | 2                                                                    | 3                                     | 4      | 5                        | 6           | 7           | 8                           | 9                                                                                                                                                                         | 10                      | 11     |
| 1 нче төркем. Кулланучыларны тоташтыру максатларында объектлар төзү, реконструкцияләү яки модернизацияләү                                                                                             |                                                                      |                                       |        |                          |             |             |                             |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 1.1. Кулланучыларны тоташтыру максатларында яңа челтәрләр төзү                                                                                                                                        |                                                                      |                                       |        |                          |             |             |                             |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 1.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларының (су белән тәэмин итү челтәрләреннән тыш)куәтен һәм житештерүчәнлеген арттыру                                          |                                                                      |                                       |        |                          |             |             |                             |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 2 нче төркем. Абонентлар капитал төзелешенә яңа объектларын тоташтыруга (технологик тоташтыруга) бәйле булмаган үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының яңа объектларын төзү, шул исәптән: |                                                                      |                                       |        |                          |             |             |                             |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 2.1. Су белән тәэмин итүнең яңа челтәрләрен төзү:                                                                                                                                                     |                                                                      |                                       |        |                          |             |             |                             |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 3 нче төркем. Гамәлдәге объектларның тузу дәрәжәсен киметү һәм (яисә төрле чыганақлардан ресурслар китерү)максатларында гамәлдәге объектларны реконструкцияләү яисә модернизацияләү                   |                                                                      |                                       |        |                          |             |             |                             |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 3.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү яки модернизацияләү                                                                                                                   |                                                                      |                                       |        |                          |             |             |                             |                                                                                                                                                                           |                         |        |
| 3.1.1.                                                                                                                                                                                                | Су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү яки модернизацияләү | 3800                                  | 32-159 |                          |             |             |                             | Озак вакыт эксплуатацияләү срогы нәтижәсендә торбаүткәргечнең физик тузуы, минераловаталы жылыткычлы корыч һәм ПВХ пленкалы торбаүткәргечне ППУ торбаүткәргечкә алмаштыру | 2025                    | 2034   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларын (су белән тәэмин итү чөлтәрләрәннән тыш) модернизацияләү яисә реконструкцияләү:                                                                                                                     |                                                                                                                                                                           |
| 4 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларының башка чаралар төркемнәрәнә кертелмәгән экологик нәтижәлелеген арттыруга, ышанычлылык, сыйфат һәм энергия нәтижәлелеге күрсәткечләрәнә планлы күрсәткечләрәнә ирешүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру |                                                                                                                                                                           |
| 5 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау, шул исәптән:                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 5.1. Су белән тәэмин итү чөлтәрләрән эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау                                                                               |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 5.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының башка объектларын (су белән тәэмин итү чөлтәрләрәннән тыш) эксплуатациядән чыгару, консервацияләү һәм демонтажлау |

**4.2. Су белән тээмин итү схемасын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның техник нигезләмәләре, шул исәптән урнаштыру (салу) урыннарын һәм чараларның техник характеристикаларын нигезләү, потенциал су белән тээмин итү чыганакларының гидрогеологик характеристикалары, су белән тээмин итү чыганакларының санитария характеристикалары, шулай ук схемада каралган чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә күрсәтелгән характеристикаларның мөмкин булган үзгәрүе.**

Зур Полянка авыл жирлегә территориясендә үзәкләштерелгән су белән тээмин итүне үстерү буенча төп чараларның техник нигезләмәләре 4.1 бүлекчәсендә китерелгән.

**4.3. Яңа төзелә торган, реконструкцияләнгән торган һәм эксплуатациядән чыгарырга тәкъдим ителә торган су белән тээмин итү системасы объектлары турында белешмәләр.**

Зур Полянка авыл жирлегенә СТС ҮС үстерү кысаларында түбәндәге төп чаралар карала:

Суүткәргеч челтәрләрен реконструкцияләү

Зур Полянка авыл жирлегендә су белән тээмин итү челтәрләрен эксплуатацияләүнең уртача үлчәү срогы 31 ел тәшкил итә, ә тәкъдим ителгән хезмәт срогы - 30 ел. Зыян күрү һәм аварияләр статистикасы аварияләрнең артуын күрсәтә. Аварияләр үсешә тизләнешә күзәтелә, бу турыдан-туры челтәр ресурсларының бетүе белән бәйлә. Инцидентларның күпчелегә квартал челтәрләрендә, бигрәк тә техник подпольеларда салынган челтәрләрдә күзәтелә. Зыян күрүнең төп сәбәбе-корыч торбаларның коррозиядән тузуы.

Гамәлдәге су челтәрләрен алмаштыру шәһәр кулланучыларына су белән тээмин итү хезмәтен күрсәтүнең ышанычлылыгын һәм сыйфатын тээмин итү максатларында кирәк.

Квартал челтәрләрен модернизацияләгәндә, бигрәк тә техподпольеларда салынганнарын, ПНД 100 полиэтилен торбаларынан файдалану карала. Полиэтилен торбаларның хезмәт итү вакыты 50 ел тәшкил итә. Полиэтиленның үзлекләре аны корычтан файдалы аерып тора:

- полиэтиленның химик нейтральгә аның су белән контакт вакытында коррозиягә тулысынча чыдам булуына ярдәм итә;

- эластиклыкның югары дәрәжәсә (сызыкча киңәю 7,5% ка кадәр) грунт хәрәкәтенә чыдам булырга мөмкинлек бирә;

- эчкә өслегенә шомә булуы гидравлик каршылыкны киметә, үсүне булдырмый, шул исәптән бизчел бактерияләр колонияләре исәбенә дә;

- полиэтиленның сыгылмалылык модуле түбән булу сәбәпле, гидроударлар барлыкка килү, шулай ук су каткан вакытта жиңерелү ихтималы сизелерлек кими.

#### **4.4. Биналарның, корылмаларның, корылмаларның суны исәпкә алу приборлары белән жиһазландырылуы һәм кулланылган су өчен исәп-хисап ясаганда аларны куллану турында белешмәләр.**

Су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын актуальләштерү моментына Зур Полянка авыл жиһазландырылуы халыкка эчәр суны СТ ТЗ буенча сатуның гомуми күләмнән яқынча 10% исәпләү юлы белән билгеләнә, бу әлеге категориядәге абонентларның коммерцияле исәпләү приборлары белән жиһазландырылуы турында сөйли.

Шул ук вакытта, әлеге приборлар күрсәткечләренә туры китереп, салкын су куллану өчен исәп-хисапларны тулысынча күчерү максатында, күпфатирлы торак йортларны коммерцияле исәпкә алу гомумйорт приборлары һәм хосусый торак фондын индивидуаль исәпкә алу приборлары белән жиһазлау буенча эшләрне дәвам итәргә кирәк.

#### **4.5. Торак пункт территориясендә торба үткәргечләр (трассалар) узун маршрутлары вариантларының тасвирламасы һәм аларны нигезләү.**

Зур Полянка авыл жиһазландырылуы су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын әлеге актуальләштерү кысаларында яңа су белән тәэмин итү чөптәрен төзү чаралары каралмый.

#### **4.6. Насос станцияләрен, резервуарларны, су жыю башняларын урнаштыру урыны турында тәкъдимнәр.**

Насос станцияләрен һәм резервуарларны урнаштыру урыннары гамәлдәге нигезләмәгә туры китереп сакланып кала.

#### **4.7. Кайнар су, салкын су белән тәэмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләре.**

Зур Полянка авыл жиһазландырылуы су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын әлеге актуальләштерү кысаларында ССТ үзәк системасының реконструкцияләүгә яки модернизацияләүгә тәкъдим ителә торган гамәлдәге объектларын урнаштыру зоналары чикләрен үзгәртү күздә тотылмый.

Инженерлык инфраструктурасы объектларын урнаштырганда объектларның торак, жәмәгать төзелешенә һәм рекреация зоналарына зарарлы йогынтысын булдырмау зарур, бу зарарлы йогынты чыганақларыннан норматив өзеклекләр билгеләү белән тәэмин ителә. Жиһаз асты чыганақларыннан яңа су алу корылмаларын урнаштыруның планлаштырыла торган зоналары чикләрен геологик разведка эшләре үткәрелгәннән соң карарга кирәк.

**4.8. Кайнар су белэн тээмин итүнең, салкын су белэн тээмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын гамәлдә булган һәм планлаштырылган урнаштыру карталары (схемалары).**

Зур Полянка авыл жирлеген су белэн тээмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын актуальләштерү кысаларында яңа мәйданчыкларда ССТ үзәк системасы объектларын төзү күздә тотылмый.

**5 бүлек. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү чараларының экологик аспекты.**

**5.1. Юылу суларын агызганда (утильләштергәндә) су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә тәкъдим ителә торган объектларның су бассейнына зарарлы йогынтысын булдырмау чаралары турында белешмәләр.**

Эчә торган суның сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән барлык чаралар әйләнә-тирә мохитне һәм халыкның сәламәтлеген саклау чараларына кертелергә мөмкин. Әлеге чараларны гамәлгә кертүнең нәтижәсе-гражданның сәламәтлеген һәм тормыш сыйфатын яхшырту.

Зур Полянка авыл жирлеген хужалык-эчәр су белән тәмин итү жир асты су чыганаclarыннан, жир асты суларының скважиналы төркемле су алуларыннан файдалануга нигезләнгән.

**5.2. Су эзерләүдә кулланыла торган химик реагентларны (хлор һ.б.) тәмин итү һәм саклау чараларын гамәлгә ашырганда әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында белешмәләр.**

СП 31.13330.2021 буенча жир асты су жыюларында житештерүчәнлегә тәүлегенә 50 м3 артык. Башлангыч суның гигиена нормаларына туры килүенә карамастан, суны зарарсызландыру системасын (чараларын) күздә тотарга кирәк. Соңгы дистә елларда суны ультрафиолет нурланыш белән зарарсызландыру ысулы һәм аны гамәлгә ашыру өчен жайланмалар су эзерләү һәм ташландык суларны агызу системаларында киң таралыш алды. Аны куллану эчә торган суның таләп ителгән сыйфатын тәмин итәргә һәм экологик проблемаларны оптималь хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Суны ультрафиолет белән зарарсызландыру технологиясе оксидлаштыру технологияләре белән чагыштырганда кайбер өстенлекләргә ия, атап әйткәндә:

- бактерияләргә, вирусларга һәм иң гади төзелешлеләргә йогынтының югары нәтижәлелеге;
- суны хлорлау һәм озонлаштыру өчен хас булган һәм кеше сәламәтлегенә һәм су мохитенә тискәре йогынты ясый торган өстәмә күренешләрнең һәм икенчел продуктларның булмавы;
- агулы материаллар (хлор, хлорлы реагентлар, озон) белән эшләү һәм махсус куркынычсызлык чараларын оештыру кирәк булмай;
- ультрафиолетны артык дозада кулланганда тискәре нәтижәләр булмай;
- УФ-жиһазның энергия сыйдырышлылыгы аз булу сәбәпле эксплуатация чыгымнары түбән;
- УФ-жиһазларның жыйнак булуы, аңа хезмәт күрсәтү өчен периферия системаларының булмавы һәм, нәтижәдә, УФ-зарарсызландыру станцияләрен төзүгә капитал чыгымнарның түбән булуы.

УФ технологиясенең төп өстенлекләре:

- микроорганизмнарның киң спектрына, шул исәптән иң гади төзелешлеләрнең вируслары һәм цисталары кебек хлорлануга чыдам микроорганизмнарга карата зарарсызландыруның югары нәтижәлелеге;
- суның һәм һаваның физик-химик һәм органолептик үзлекләренә йогынты ясалмау, өстәмә продуктлар барлыкка килмәү, артык дозалау куркынычы юк;
- капитал чыгымнарның түбән булуы, энергиядән файдалану һәм эксплуатация чыгымнары;
- УФ жайланмалары компактлы һәм кулланырга жигел, махсус куркынычсызлык чараларын таләп итми.

**6 кисәк. Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкциялүгә һәм модернизациялүгә капитал салулар күләмен бәяләү.**

**6.1. Су белән тәмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чараларның бәясен бәяләү.**

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкциялүгә һәм модернизациялүгә капитал кертемнәр күләмнәрен (хакларын) бәяләү түбәндәге норматив хокукий актлар нигезендә башкарылды:

-Россия Федерациясе Төзелеш һәм торақ-коммуналь хужалык министрлығының 29.05.2019 № 314/пр боерыгы белән расланган төзелеш бәясенә эреләштерелгән нормативларын эшләү һәм куллану методикасы, шулай ук аларны раслау тәртибе;

- Россия Төзелеш Министрлығының 05.03.2025 № 131/пр «Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативларын раслау турында» Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативлары, боерыгы. НЦС 81-02-14-2025. 14 нче жыентык. Су белән тәмин итү һәм канализациянең тышкы чөлтәрләре» (алга таба-НЦС 81-02-14-2025);

- Россия Төзелеш Министрлығының 05.03.2025 № 136/пр «Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативларын раслау турында» Төзелеш бәясенә эреләнгән нормативлары, боерыгы. НЦС 81-02-19-2025. 19 нчы жыентык. Шәһәр инфраструктурасы биналары һәм корылмалары» (алга таба-НЦС 81-02-19-2025).

Чараларның бәяләрен 2024 ел бәяләреннән аларны гамәлгә ашыру еллары бәяләренә китерү өчен 2027 елга кадәр чорга Россия Федерациясенә социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә билгеләнгән индекс-дефляторлар кулланылды (база варианты буенча «Куллану бәяләре индексы» юлы буенча). Кулланылган индекслар-дефляторлар 20 нче таблицада китерелгән.

**Табл. 20 – 2024 ел бәяләрәннән чараларның бәяләрән аларны гамәлгә ашыру еллары бәяләрәнә китерү өчен кулланылган индекслар-дефляторлар**

| Күрсәткеч исеме              | 2024    | 2025    | 2026    | 2027    | 2028    | 2029    | 2030    | 2031    | 2032    | 2033    | 2034    |
|------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| 1                            | 2       | 3       | 4       | 5       | 6       | 7       | 8       | 9       | 10      | 11      | 12      |
| Узган елга карата үсеш темпы | 100,0%  | 106,6%  | 105,4%  | 105,0%  | 104,3%  | 104,3%  | 104,3%  | 104,3%  | 104,3%  | 104,3%  | 104,3%  |
| 2024 елга карата үсеш темпы  | 100,00% | 106,60% | 112,00% | 117,00% | 121,30% | 125,60% | 129,90% | 134,20% | 138,50% | 142,80% | 147,10% |

**6.2. Үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системалары объектларын төзүгэ һәм реконструкциялүгэ кирэкле капитал салулар күләмен бэялү.**

Зур Полянка авыл жирлегенең СТ ТЗ буенча үзэклэштерелгэн су белэн тээмин итү системасы объектларын төзүгэ, реконструкциялүгэ һәм модернизациялүгэ кирэкле капитал салулар күләмен бэялү (НДСны исәпкә алмыйча) түбәндәге таблицада китерелгән.

**Табл. 21 – Зур Полянка авыл жирлегә СТ ТЗ буенча үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә кирәкле капитал салулар күләмен бәяләү (НДСны исәпкә алмыйча)**

| № т/б                                                                                                                                                                                                             | СТ/ТЗ исеме/күрсәткеч исеме                                        | Сату еллары бәяләрендә капитал салулар күләме (НДСны исәпкә алмыйча), мең сум. |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------|
|                                                                                                                                                                                                                   |                                                                    | 2025                                                                           | 2026        | 2027        | 2028        | 2029        | 2030        | 2031        | 2032        | 2033        | 2034        | Гомум        |
| 1                                                                                                                                                                                                                 | 2                                                                  | 3                                                                              | 4           | 5           | 6           | 7           | 8           | 9           | 10          | 11          | 12          | 13           |
| 1 нче төркем. Кулланучыларны тоташтыру максатларында объектлар төзү, реконструкцияләү яки модернизацияләү                                                                                                         |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
| 1.1. Кулланучыларны тоташтыру максатларында яңа чөлтәрләр төзү                                                                                                                                                    |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
| 1.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларының (су белән тәэмин итү чөлтәрләреннән тыш)куәтен һәм житештерүчәнлеген арттыру                                                      |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
| 2 нче төркем. Абонентлар капитал төзелешенә яңа объектларны тоташтыруга (технологик тоташтыруга) бәйлә булмаган үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының яңа объектларын төзү, шул исәптән:             |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
| 2.1. Су белән тәэмин итүнең яңа чөлтәрләр төзү:                                                                                                                                                                   |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
| 3 нче төркем. Гамәлдәге объектларның тузу дәрәжәсен киметү һәм (яисә төрле чыганақлардан ресурслар китерү)максатларында гамәлдәге объектларны реконструкцияләү яисә модернизацияләү                               |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
| 3.1. Гамәлдәге су белән тәэмин итү чөлтәрләр реконструкцияләү яки модернизацияләү                                                                                                                                 |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
| 3.1.1.                                                                                                                                                                                                            | Су белән тәэмин итү чөлтәрләр модернизацияләү һәм реконструкцияләү | 2<br>584,00                                                                    | 2<br>723,54 | 2<br>859,71 | 2<br>982,68 | 3<br>110,94 | 3<br>244,71 | 3<br>384,23 | 3<br>529,75 | 3<br>681,53 | 3<br>839,84 | 31<br>940,91 |
| 3.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларын (су белән тәэмин итү чөлтәрләреннән тыш)модернизацияләү яисә реконструкцияләү:                                                      |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
|                                                                                                                                                                                                                   | төркемдә барлығы 3                                                 | 2<br>584,00                                                                    | 2<br>723,54 | 2<br>859,71 | 2<br>982,68 | 3<br>110,94 | 3<br>244,71 | 3<br>384,23 | 3<br>529,75 | 3<br>681,53 | 3<br>839,84 | 31<br>940,91 |
| 4 төркем. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары объектларының башка чаралар төркемнәренә кертелмәгән экологик нәтижәләгән арттыруга, ышанычлылык, сыйфат һәм энергия нәтижәләгән күрсәткечләренә планлы |                                                                    |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |

3.2. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының гамәлдәге объектларын (су белән тәэмин итү чөлтәрләреннән тыш)модернизацияләү яисә реконструкцияләү:

| №<br>т/б                                                     | СТ/ТЗ<br>исеме/күрсэткеч<br>исеме | Сату еллары баяларендэ капитал салулар күлэме (НДСны исэпкэ алмыйча), мең сум. |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|--------------|
|                                                              |                                   | 2025                                                                           | 2026        | 2027        | 2028        | 2029        | 2030        | 2031        | 2032        | 2033        | 2034        | Гомум        |
| күрсэткечларенэ ирешүгэ юнэлдерелгэн чараларны гамэлгэ ашыру |                                   |                                                                                |             |             |             |             |             |             |             |             |             |              |
|                                                              | Программа<br>буенча гомум         | 2<br>584,00                                                                    | 2<br>723,54 | 2<br>859,71 | 2<br>982,68 | 3<br>110,94 | 3<br>244,71 | 3<br>384,23 | 3<br>529,75 | 3<br>681,53 | 3<br>839,84 | 31<br>940,91 |

Карала торган чаралар өчен финанслау чыганакалары булып:

- торак-коммуналь секторны үстерү буенча муниципаль, региональ һәм (яисә) федераль программалар кысаларында бүлеп бирелә торган бюджет акчалары;

- су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системалары объектларын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешмаларның амортизация түләүләре, табыш исәбенә кайтарыла торган капитал салуларга чыгымнар рәвешендә үз акчалары.

**7 кисэк. «Су белэн тээмин итү өлкөсөндө бэялэр (тарифлар)»**

**7.1. Соңгы 3 елны исэпкэ алып, һәр жайга салына торган эшчәнлек төре буенча һәм һәр су белэн тээмин итү оешмасы буенча бэялэрне (тарифларны) дэүлэт жайга салуы өлкөсөндө Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органнары тарафыннан билгелэнэ торган расланган тарифлар динамикасы.**

2024-2025 елларга эчэ торган суга гамэлдәге расланган тарифлар 22 нче таблицада китерелгән.

**Таблица. 22 – Зур Полянка авыл жирлегенэ эчэр суга тарифлар, 2024-2025 елларга**

| Тариф исеме                                                   | 2024г.                                               | 2025г.                                               |
|---------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| Алексеевский м. р. авыл<br>жирлеклөрөн су белэн<br>тээмин итү | 31,04 сум м3 – 1 ярты ел<br>37,57 сум м3 – 2 ярты ел | 37,57 сум м3 – 1 ярты ел<br>46,83 сум м3 – 2 ярты ел |

**7.2. Су белән тээмин итү схемасын эшләү вакытына билгеләнгән бәяләр (тарифлар) структурасы.**

Бәяләр (тарифлар) структурасы буенча мәгълүматлар бирелмәгән.

**7.3. Су белән тээмин итү системасына тоташкан һәм су белән тээмин итү эшчәнлеген гамәлгә ашырудан кергән акчалар өчен түләү.**

Проектлана торган, төзелә торган, реконструкцияләнгән торган яисә төзелгән, әмма кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтырылмаган капитал төзелеш объектларын тоташтыру (технологик тоташтыру) тәртибе РФ Хөкүмәтенең 30.11.2021 № 2130 «Капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тээмин итүнең, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру) кагыйдәләрен раслау турында, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларының һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым акты нигезләмәләренен үз көчләрен югалтуын тану турында» карары белән билгеләнә.

Тоташтыру (технологик тоташтыру) гамәлгә ашыручы оешма тоташтыруга (технологик тоташтыруга) билгеләнгән тарифлардан чыгып һәм тоташтыру (технологик тоташтырыла торган) йөкләнешен исәпкә алып, мөрәжәгать итүченең объекттын тоташтыру (технологик тоташтыру) ноктасыннан, шул исәптән мөрәжәгать итүченең суүткәргеч һәм (яисә) канализация челтәрләрен тоташтыру (технологик тоташтыру) ноктасыннан алып, салкын су белән тээмин итүнең һәм (яисә) су таратуның үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру ноктасына кадәр, исәпләнелә.

Объектларның тоташтырыла торган (тоташтырыла торган) йөкләнеше күләме тәүлегенә 250 м3 дан артып киткән һәм (яисә) төзелә торган тышкы диаметры 250 мм дан артып киткән су белән тәмин итү һәм (яисә) ташландык суларны агызу челтәрләреннән файдаланып (йөкләнешнең иң чик дәрәжәсе), шулай ук, Кагыйдәләрдә каралган очракта, мөрәжәгать итүченең язма ризалыгы булганда гамәлгә ашырыла торган мөрәжәгать итүчеләргә карата капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру), «Капитал төзелеш объектларын кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларына тоташтыру (технологик тоташтыру) кагыйдәләрен раслау турында, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актларының һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең аерым актлары нигезләмәләренең үз көчләрен югалтуын тану турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 30.11.2021 № 2130 карары белән расланган тоташтыру өчен түләү күләме, тоташтыруның техник мөмкинлеген тәмин итә торган чараларны гамәлгә ашыру чыгымнарын, шул исәптән су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системаларының гамәлдәге объектларын реконструкцияләү һәм (яисә) модернизацияләү чыгымнарын исәпкә алып, тарифларны жайга салу органы тарафыннан индивидуаль билгеләнә.

Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты белән йөкләнешнең түбәнрәк (югарырак) дәрәжәсе яисә торба үткәргечнең зуррак (кечерәк) диаметры билгеләнергә мөмкин (әлеге пунктта күрсәтелгән йөкләнешнең чик дәрәжәсе (торба үткәргеч диаметры) белән чагыштырганда, тоташтырган өчен түләү тарифларны жайга салу органы тарафыннан индивидуаль билгеләнә).

## **8 бүлек. «Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү күрсәткечләренең планлы күрсәткечләре».**

РФ төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 04.04.2014 № 162/пр боерыгы белән расланган кайнар су белән тәмин итүнең, салкын су белән тәмин итүнең һәм (яисә) су түгүнең үзәкләштерелгән системалары объектларының ышанычлылыгы, сыйфаты, энергетик нәтижәләлеге күрсәткечләренең 2 пункты нигезендә ССТ Үзәк системасын үстерү күрсәткечләренә түбәндәгеләр керә:

- эчә торган суның сыйфат күрсәткечләре:

- эчәр суның сыйфатын житештерү тикшереп торыу нәтижәләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмендә билгеләнгән таләпләргә туры килми торган су белән тәмин итү чыганаclarыннан, суүткәргеч станцияләреннән яисә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының башка объектларыннан бүлү суүткәргеч челтәренә бирелә торган эчәр су пробаларының өлеше (%);

- бүлү суүткөргөч чөлтөрөндө эчэ торган суның сыйфатын производство тикшереп торуу нәтижэләре буенча алынган пробаларның гомуми күләмөндө билгеләнгән таләпләргә туры килми торган эчэ торган су пробалары өлөшө (%);

- су белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеге күрсәткөчләрә:

- салкын су белән тәэмин итүне гамәлгә ашыручы Оешмага караган үзәкләштерелгән салкын су белән тәэмин итү системасы объектларындагы аварияләр, зарарланулар һәм башка технологик бозылулар нәтижәсөндө салкын су белән тәэмин итү буенча салкын су белән тәэмин итү оешмасы йөкләмәләрен үтәгән урыннарда суүткөргөч чөлтөрөнөң елга озынлыгын исәпләгөндө теркәлгән өзөклөкләр саны (ССТ үзөк системасы объектларында аварияләрнең һәм зарарлануларының чагыштырма саны) (бер. км);

- энергетика нәтижәлелеге күрсәткөчләрә:

- суүткөргөч чөлтөрөнө бирелгән суның гомуми күләмөндө транспортта йөрткөндө үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларында су югалтулар өлөшө (%);

- эчэ торган суны эзерләү һәм транспортировка лауның технологик процессларында кулланыла торган электр энергиясенөң транспортлана торган су күләме берәмлегенә (кВт·сәг/м<sup>3</sup>) чагыштырмача чыгымы.

ССТ Үзөк системасын үстерү күрсәткөчләрөнөң факттагы һәм пландагы күрсәткөчләрә

Зур Полянка авыл жирлеге түбөндө каралган, шул ук вакытта күрсәткөчләрнең факттагы күрсәткөчләрә ССТ Үзөк системасы объектларын эксплуатацияләүче оешмалар биргән башлангыч күрсәткөчләргә туры китереп билгеләнгән, ә күрсәткөчләрнең пландагы күрсәткөчләрә (2025-2034 елларга) 4.1 бүлегөндө каралган чараларны гамәлгә ашыру шартларыннан билгеләнгән.

### **8.1. Кайнар һәм эчэ торган суның сыйфат күрсәткөчләрә.**

**Зур Полянка авыл жирлегенөң ССТ ҮС буенча су сыйфаты күрсәткөчләрөнөң факттагы һәм пландагы күрсәткөчләрә (эчэ торган суга карата) түбөндөгө таблицада китерелгән.**



## **8.2. Су белән тәэмин итүнең ышанычлылығы һәм өзлексезлеге күрсәткечләре.**

Зур Полянка авыл жирлегенең ССИ ҮС буенча су белән тәэмин итүнең ышанычлылығы һәм өзлексезлеге күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре түбәндәге таблицада китерелгән.



**8.3. Ресурслардан файдалануның нәтижелелеге күрсәткечләре, шул исәптән транспортировкада су югалтуларны (кайнар су составындагы жылылык энергиясен) киметү.**

Зур Полянка авыл жирлегенең ССТ ҮС буенча ресурслардан нәтижелелек күрсәткечләренең факттагы һәм пландагы күрсәткечләре, шул исәптән су югалту дәрәжәсе түбәндәге таблицада китерелгән.



#### **8.4. Торак-коммуналь хужалык өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.**

Торак-коммуналь хужалык өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан Зур Полянка авыл жирлегенә су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу схемасын элекке актуальләштерү вакытына үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү өлкәсендә эшләүнең башка күрсәткечләре билгеләнмәгән.

#### **9 кискәк. «Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлегенә (алар ачыкланган очракта) һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлегенә».**

##### **9.1. Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлегенә һәм аларны эксплуатацияләүгә вәкаләтле оешмалар исемлегенә.**

Хужасыз объект турында белешмәләр Россия Федерациясә дәүләт хакимиятенә башкарма органнарыннан, Россия Федерациясә субъектларыннан, жирле үзидарә органнарыннан, шулай ук юридик һәм физик затларның гаризалары нигезендә килергә мөмкин.

Файдалану юлы белән су белән тәэмин ителә торган үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары, шул исәптән су үткәргеч чөлтәрләр, хужасыз объектлары ачыкланган очракта, мондый объектларны эксплуатацияләү гарантияләүче оешма йә су белән тәэмин итүне гәмәлгә ашыра торган оешма һәм су үткәргеч чөлтәрләре күрсәтелгән объектларга милекчелек хокукы мондый объектларга бирелгән дип танылганчыга кадәр яисә мондый объектларны биләүгә алганчыга кадәр, мондый объектларны граждан законнары нигезендә калдырган милекчә буларак кулланган һәм кулланган оешма тарафыннан гәмәлгә ашырыла.

Хужасыз күчемсез әйбер буларак исәпкә куелган объектлар ачыкланмаган.

#### **3 бүлек. Су агызу схемасы.**

##### **1 кискәк. Су агызу өлкәсендә гәмәлдәге хәл.**

##### **1.1. Торак пункт территориясендәге агып төшүче суларны жыю, чистарту һәм эксплуатация зоналарына чыгару системасы структурасының тасвирламасы.**

Зур Полянка авыл жирлегенә территориясендә үзәкләштерелгән су агызу системасы юк.

